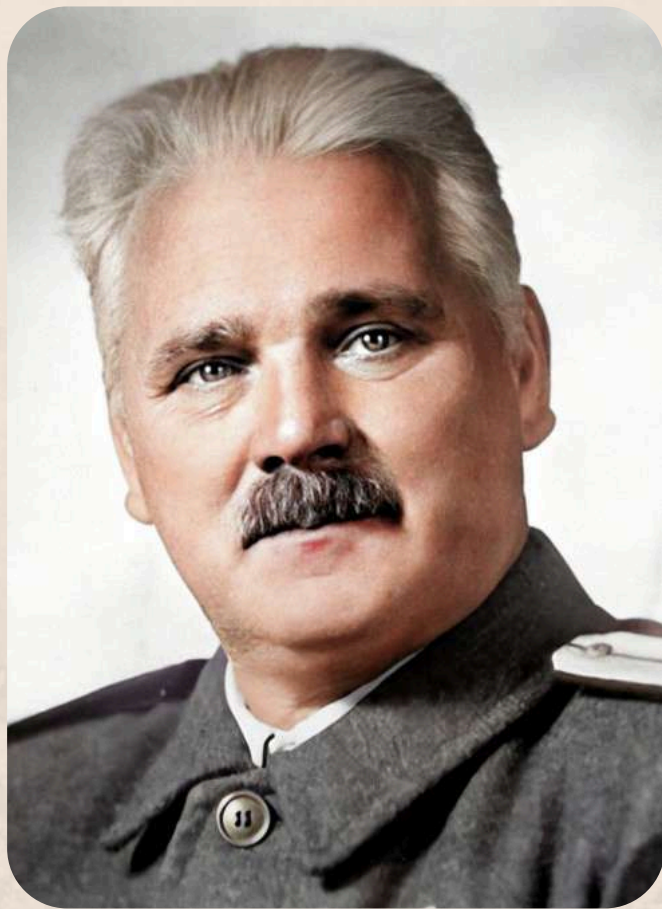

**PORTRET
DR. FRANCETA PODKORITNIKA**

F. Podkoritnik

KAZALO

Brskanje po družinski dediščini	3
PORTRET DR. FRANCETA PODKORITNIKA	
Prva pot: Liboje-Celje-Maribor	4
Prva svetovna vojna na ruski fronti	8
Druga pot: Zagreb-Krakov-Maribor	9
Naveza v dobrobit družine in domovine	17
Velenje: vmesna postaja	17
Grosuplje: poligon njegovega človekoljubja	19
V oklepu druge svetovne vojne	20
Humanitarno poslanstvo v partizanski saniteti	29
Očkova postojanka v SVPB Pavla	29
SVPB Franja	34
Partizanska saniteta na severnem Primorskem	36
Grosuplje: dobrodelnost postane način življenja	36
Na grič pa dajmo zdravstveni dom	43
Globok poklon človekoljubu in idealistu socialističnega humanizma	50
Poslovilni govor Radka Poliča na pogrebu, 12. januarja 1962	51
Stane Valentinčič: Doktor Franjo Podkoritnik	53
Še pomnijo tovariši	56
Literatura.....	58

BRSKANJE PO DRUŽINSKI DEDIŠČINI

V domačem arhivu so se vse do danes ohranili rokopisni in tipkopisni dokumenti, poročila, zapisniki, slike, časopisni izrezki, pisma, priznanja in odlikovanja, ki pričajo o življenju in delu dedka, Franceta Podkoritnika. S pozornim branjem in umeščanjem tam zapisanih navedkov v kronološko zaporedje lahko sestavimo njegov življenjepis, v katerem poleg biografskih podatkov sledimo tudi družbenim in političnim okoliščinam takratnega časa ter njegovim svetovnonazorskim ter etičnim opredelitvam.

Tovrstni biografski in avtobiografski viri so resda lahko subjektivni in pristranski, vendar z vidika zgodovinopisja prav tako zanimivi, saj osvetljujejo preteklost z zornega kota prič zgodovinsko ratificiranim dogodkom, ki jih klasično zgodovinopisje morda prezre. Nosijo sporočila časa in prostora ter odziv posameznikov nanje.

Ko sem pod zbranimi podatki potegnila črto, so se mi razodela desetletja družinske preteklosti, vredna pomnjenja in občudovanja.

Človekoljub, domoljub, tovariš, pristaš socialističnega humanizma in solidarnosti ter večni optimist. To je bil on, dedek, dr. France Podkoritnik, dr. Očka.

*Mojca Hrvatin,
vnukinja dr. Podkoritnika*

V novembru 2025.

PRVA POT: LIBOJE - CELJE - MARIBOR

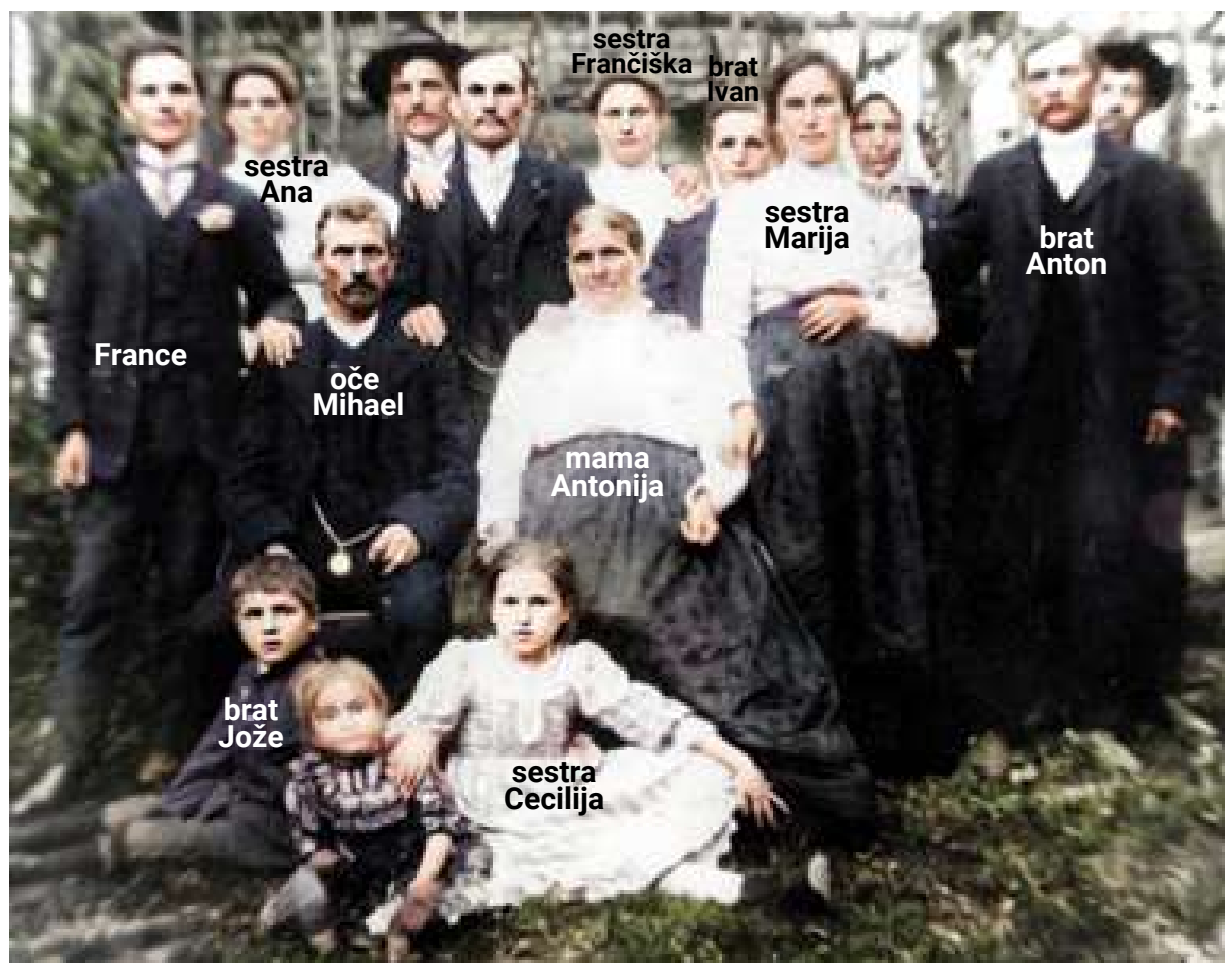
France* Podkoritnik se je rodil 16. julija 1893 v Libojah kot peti od devetih otrok. Mami Antoniji, rojeni Hrovat (1858-1931), in očetu Mihaelu Podkoritniku (1849-1921) so se v zakonu rodili štirje sinovi (Anton, France, Ivan, Jožef) in pet hčera (Marija, Ana, Frančiška, Amalija, Cecilija).

Mama Antonija Podkoritnik.

Starša Antonija (1858–1933) in Mihael Podkoritnik (1849–1921). Fotografija je nastala verjetno po letu 1918.

Družina Podkoritnik iz Liboj v času pred 1. svetovno vojno.

* V dokumentih je njegovo ime različno zapisano:

Franc - na poročnem in domovinskem listu, v izkaznici nosilca partizanske spomenice,

France - na partijski članski izkaznici, na lastnoročno napisanem anketnem listu in na nagrobniku.

Podkoritnikova domačija, po domače Hojnikova, je samotna kmetija na bregu potoka Bistrica v Libojah. Leži na nadmorski višini 380 m, nad njo pa se vzpenja severno pobočje Šmohorja. Starša, Mihael in Antonija Podkoritnik, sta na njej zagospodarila leta 1886.

Podkoritnikova domačija
s Kotečnika.

Fotografija A. Hrvatin, 2021.

Hiša in gospodarska poslopja
so večinoma ohranila podobo
iz obdobja pred sto leti.

Mimo domačije vodi obljudena
planinska pot na Šmohor.

Fotografija A. Hrvatin, 2010.

Liboje so naselje v Spodnji Savinjski dolini v sedanji občini Žalec. Libojčanom je na prelomu 19. v 20. stoletje prinašala dohodke prodaja mleka, mesa, poljščin, namiznega sadja in jabolčnika na celjskem trgu, dohodke pa so imeli tudi od hmeljarstva, gozdarstva, oglarstva, žganja apna ter prevažanja premoga iz Liboj na petrovško železniško postajo. Domačini so služili kruh tudi v tovarni stekla, keramike in poljski opekarni (vse pred prvo svetovno vojno). Ob koncu 19. stoletja, v času Francetove mladosti, je v Libojah živelo okoli 550 prebivalcev. Kraj je dobil šolo leta 1885.

Panorama Liboj s Podkoritnikovo domačijo.
Karta B. Šon, 2021.

Na karti v Atlasu Slovenije (1996) je označeno ime kmetije Podkoritnik.

France Podkoritnik je obiskoval ljudsko šolo v Libojah (1902–1905), gimnazijo pa v Celju in Mariboru. Gimnazijsko izobraževanje je moral zaradi 1. svetovne vojne prekiniti. Maturitetni izpit je opravil na Državni gimnaziji v Mariboru 9. maja 1919.

Gymnasial-Zeugnis.

Kat.-Nr. 36. **Podkoritnik France**
geboren am 16. Feb. 1893 in Libojah, Schüler der ersten Klasse am k. k. Staats-Gymnasium in Cill., erhält hierdurch für das zweite Semester des Schuljahres 1905/06 ein Zeugnis der Mitter.

Leistungen in den einzelnen Unterrichtsfächern:

Unterrichtsfach	Ergebnis	Bemerkungen
Religionslehre	sehr gut	
Lateinische Sprache	sehr gut	
Griechische Sprache	sehr gut	
Deutsche Sprache (aus dem Unterricht)	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Naturgeschichte	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	

Cill., am 16. Februar 1906.
Mag. Paul Baum. Prof. J. J. Trautwein.
Noterschula.

Semestral-Ausweis

Kat.-Nr. 37. **Podkoritnik France**
geboren am 16. Feb. 1893 in Libojah, Schüler der ersten Klasse am k. k. Staats-Gymnasium in Cill., erhält hierdurch für das zweite Semester des Schuljahres 1905/06 ein Zeugnis der Mitter.

Unterrichtsfach	Ergebnis	Bemerkungen
Religionslehre	sehr gut	
Lateinische Sprache	sehr gut	
Griechische Sprache	sehr gut	
Deutsche Sprache (aus dem Unterricht)	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Naturgeschichte	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	

Cill., am 16. Februar 1906.
Mag. Paul Baum. Prof. J. J. Trautwein.
Noterschula.

Jahres-Zeugnis.

Kat.-Nr. 37. **Podkoritnik France**
geboren am 16. Feb. 1893 in Libojah, Schüler der ersten Klasse am k. k. Staats-Gymnasium in Cill., erhält hierdurch für das Schuljahr 1905/06 ein Zeugnis der Mitter.

Unterrichtsfach	Ergebnis	Bemerkungen
Religionslehre	sehr gut	
Lateinische Sprache	sehr gut	
Griechische Sprache	sehr gut	
Deutsche Sprache (aus dem Unterricht)	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Naturgeschichte	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	

Cill., am 16. Feb. 1906.
Mag. Paul Baum. Prof. J. J. Trautwein.
Noterschula.

Semestral-Ausweis

Kat.-Nr. 38. **Podkoritnik France**
geboren am 16. Feb. 1893 in Libojah, Schüler der ersten Klasse am k. k. Staats-Gymnasium in Cill., erhält hierdurch für das zweite Semester des Schuljahres 1906/07 ein Zeugnis der Mitter.

Unterrichtsfach	Ergebnis	Bemerkungen
Religionslehre	sehr gut	
Lateinische Sprache	sehr gut	
Griechische Sprache	sehr gut	
Deutsche Sprache (aus dem Unterricht)	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Naturgeschichte	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	

Cill., am 16. Februar 1907.
Mag. Paul Baum. Prof. J. J. Trautwein.
Noterschula.

Semestral-Ausweis

Kat.-Nr. 39. **Podkoritnik France**
geboren am 16. Feb. 1893 in Libojah, Schüler der ersten Klasse am k. k. Staats-Gymnasium in Cill., erhält hierdurch für das zweite Semester des Schuljahres 1907/08 ein Zeugnis der Mitter.

Unterrichtsfach	Ergebnis	Bemerkungen
Religionslehre	sehr gut	
Lateinische Sprache	sehr gut	
Griechische Sprache	sehr gut	
Deutsche Sprache (aus dem Unterricht)	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Naturgeschichte	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	
Slavische Sprache	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Geographie	sehr gut	
Mathematik	sehr gut	
Physik und Chemie	sehr gut	
Physiologische Propädeutik	sehr gut	
Freikunstzeichnen	sehr gut	
Schreiben	sehr gut	

Cill., am 16. Februar 1908.
Mag. Paul Baum. Prof. J. J. Trautwein.
Noterschula.

Gimnazijska spričevala.

Kot gimnazijec je aktivno deloval v Slovenskem dijaškem radikalnem društvu. Ko so se napredna dijaška društva leta 1912 povezala v Preporod, je postal je predsednik dijaških preporodovcev v Celju. Deloval je tudi v Sokolskem društvu, organizaciji telovadnih društev z narodnoobrambno usmerjenostjo. Članstvo v preporodovskem gibanju in sokolstvu je že takrat nakazovalo njegovo napredno miselnost, kar je v naslednjih letih močno zaznamovalo njegovo življenje.

Sokolska ideologija in preporodovsko gibanje sta bila protiaustrijsko usmerjena in sta odigrala pomembno vlogo v povezovanju slovenskega naroda proti hegemoniji Avstro-Ogrske ter nastanku neodvisne Jugoslavije. V kasnejših pismih je svojo mladostniško privrženost jugoslovanstvu večkrat poudarjal.

PRVA SVETOVNA VOJNA NA RUSKI FRONTI

France Podkoritnik je bil leta 1914 mobiliziran v avstrijsko vojsko. V Gorici je takrat obiskoval enoletno oficirsko šolo, a so ga še pred opravljanjem mature poslali na rusko fronto v Galicijo, ker je bilo celjsko dijaško društvo Preporod razkrinkano. Avstro-Ogrske oblasti so ga zaradi predsednikovanja prepородovcem označile za "p. v." (*politsche verdächtig* - politično nezanesljiv).

Njegova pot po Galiciji žal ni sledljiva, ker so krajevna imena v virih zapisana fonetično oz. nečitljivo. Sledi povzetek rokopisa s približnim zapisom krajev.

13. julija 1915, tri dni pred 22. rojstnim dnevom, ga je pri *Zaleščikih* (Zaleszeziky) ujela ruska vojska in ga poslala v trdnjavo *Orlovsk* v Orlovski guberniji in *Dmitrovsk*. Kot ruski vojni ujetnik je tri mesece delal na kmetih v vasi *Zalilha* (*Jasna Poljana*). Sledila je selitev v *Harkov*, kjer je bil skupaj z drugimi Jugoslovani v *Jurijevskih* zavodih. Ker se tam ni javil kot prostovoljec za balkansko fronto, so ga oktobra 1915 poslali v *Anarbahove rudnike* v Donsko oblast, kjer je delal kot premogokop. Zaradi težkih delovnih razmer je zbolel za vnetjem veznic in decembra 1915 še za pegavim tifusom. Po ozdravitvi je sledila premestitev v drug rudnik istega podjetja, kjer so bile razmere nekoliko boljše. A je kmalu zbolel še za akutnim vnetjem sklepov.

Spomladi in poleti leta 1916 je delal kot progovni delavec. Maja 1917 je zbežal iz rudnikov k nekemu veleposestniku v *Kuter Princenfeld* na stiku Donske oblast in *Ekiterinenslovska*, *Herzonska* in *Tanričenska* gubernije blizu mesta *Maripipol*. Tam je bil do aprila 1918. Nato se je vrnil v domovino skozi fronto rdeče armade in prodirajočo avstrijsko armado. 3. maja 1918 je pri *Podvoločinsku* prekoračil avstrijsko-rusko mejo in v juniju 1918 prišel h kadru 20. lovskega bataljona na Gornje Štajersko.

V pismu, napisanem bodoči ženi dobro desetletje kasneje, se je ruskega ujetništva spominjal takole:

"Leta 1915, na dan Sv. Antona, sem občutil približno tako radost. Ko sem prešel na rusko stran oziroma prišel v rusko ujetništvo. Tedaj sem občutil radost v celem telesu in duši. Ni se mi bilo treba bati, da je mogoče vsaki trenutek umreti. Šinila je v mene neka sigurnost, da pridem zdrav in vesel in objamem še enkrat svoje najdražje."

DRUGA POT: ZAGREB - KRAKOV - DUNAJ - MARIBOR

Po kapitulaciji Avstro-Ogrske države, ko je nastala prva Jugoslavija, je najprej maturiral. Odločil se je za študij medicine v Zagrebu. Na tamkajšnji medicinski fakulteti je 1. julija 1922 opravil 1. državni ("rigorozni") izpit. Tam se je spoprijateljil z Adolfom Zorcem, bodočim svakom.

Tudi kot visokošolec je bil aktiven član Sokolskega društva. Priključil se je še Jugoslovanskemu akademskemu društvu Triglav s sedežem v Zagrebu. Tudi kot "triglavan" je razvijal že v dijaških letih zakoreninjeno idejo jugoslovanstva.

Dokument o vpisu na Medicinsko fakulteto v Zagrebu leta 1919.

Fotografiji
Franceta
Podkoritnika
iz dijaških oz.
študentskih let.

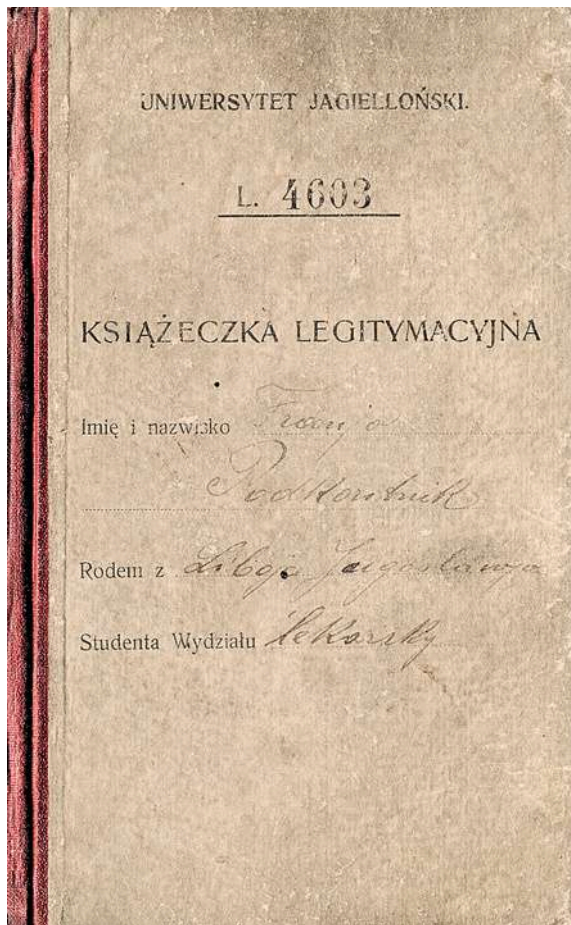
Zaradi visokih stroškov bivanja in študija v Zagrebu sta se s kolegom Adolfom Zorcem odločila za nadaljevanje študija medicine v Krakovu na Poljskem. Tam je bil pet trimestrov redni slušatelj Medicinske fakultete na Jagiellonski univerzi.

11. aprila 1924 je dobil "absolutorij", potrdilo o dokončanju študija. 25. aprila 1925 je opravil 2. državni ("rigorozni") izpit, 16. decembra 1926 pa še 3. državni izpit.

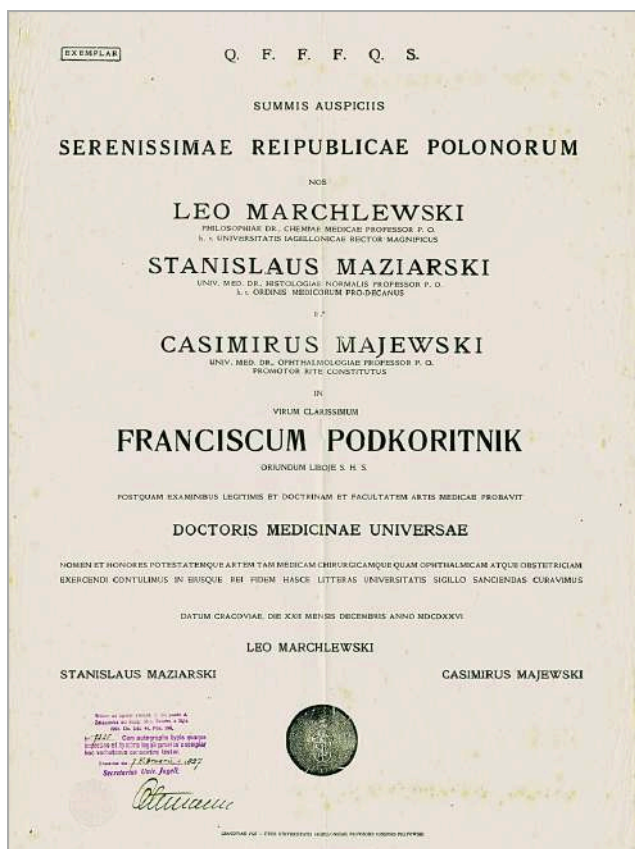
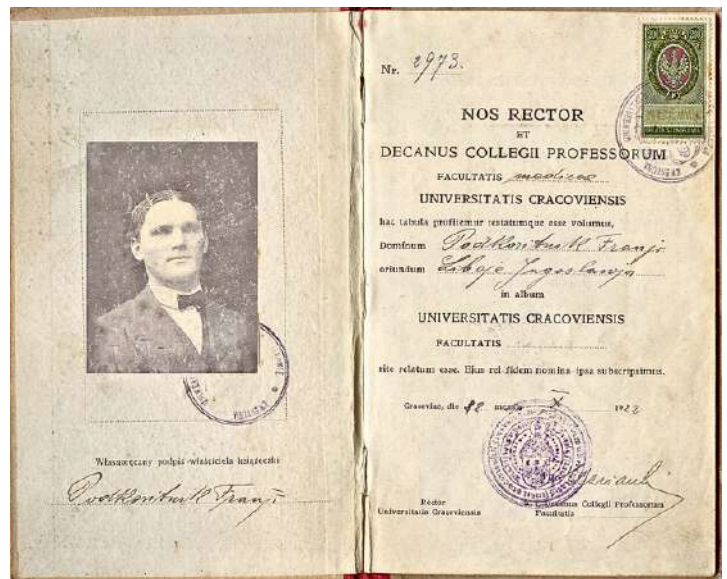
22. decembra 1926 je promoviral na Jagiellonski univerzi v Krakovu in si pridobil naziv "doktor vsega zdravilstva".

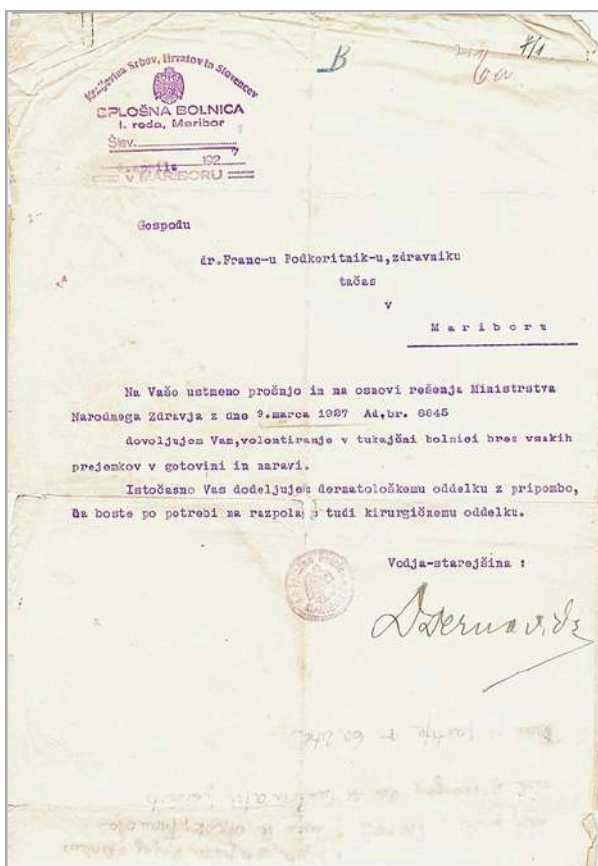
Medicinska fakulteta v Krakovu.

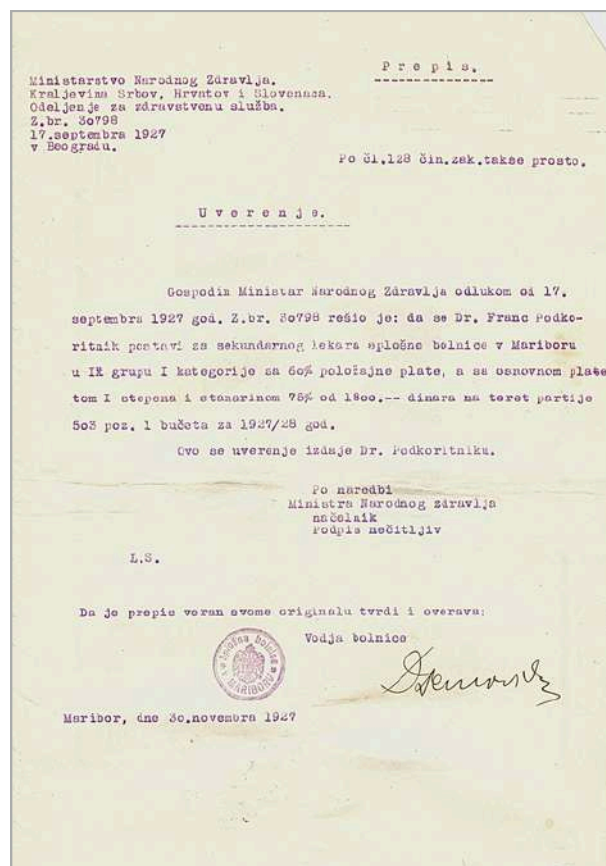
Indeks dr. Franceta Podkoritnika
iz Jagiellonske univerze.

Razglasitev dr. Franceta Podkoritnika
za "doktorja univerzalne medicine".

Dovoljenje za opravljanje zdravniškega poklica v Mariborski bolnici.

Potrdilo o zaposlitvi v Mariborski bolnici leta 1927.

Kolektiv "kirurškega" oddelka Mariborske bolnice leta 1929, dr. Podkoritnik sedi tretji z leve.

Od leve proti desni sedijo: Ivan Fluher, dr. Ivan Kaukler, dr. Franc Podkoritnik, dr. Mirko Čerňič, dr. Milko Peče, Jakob Polajnar. Fotografija iz domačega arhiva.

Kolektiv zdravnikov v Mariborski bolnici v času med 1927-1930; dr. Podkoritnik stoji zgoraj. Fotografija iz zasebnega arhiva.

Priljubljen sekundarni lekar,
Dr. Franjo Podkoritnik
 Postavljen na Zbr. 10. XII. 1927 god.

SLUŽBENI LIST.

Odeljenja	Kad je stopio	Kad je izšao	Mišljenje šefa oddeljenja o radu lekara	Primedba
Interno 2 meseca	15. II. 27	1. II. 28	Imenovan se je prav pridno in jako marljivo udeleževal v tej panogi medicine in si pridobil prav temeljito znanje.	<i>I. Matko</i>
Hirurško 2 meseca	9. VII. 27	31. VII. 30	G. Dr. Podkoritnik se je vedno na kirurškem oddelku, ki je obenem tudi mariborski ginekološki in porodniški oddelki. Opravlja vse posle pomožnega zdravnika vestno in natančno. G. Dr. Podkoritnik je ostal kot asistent na kirurškem oddelku z izjemo od 15. XII. 1927 do 1. II. 1928 vse do 31. VII. 1930. Opravljal je svoje posle vestno in s popolnim uspehom.	<i>Prim. Dr. Mirko Čerňič</i>
Ginekološko 2 meseca				
Kožno i venerično 1 mesec	9. II. 27	9. II. 27	Gospod dr. Franjo Podkoritnik je opravljal vsa zdravniška dela na oddelku in v državnem ambulatoriju za spolne bolezni strokovno pravilno in jako vestno. Tudi s kolegi in bolniki je občeval jako taktno in humano.	<i>Prim. Dr. Hugon Robič</i>
Dečije i infektivno 1 mesec				
Očna ili očna poliklinika 1 mesec	1. II. 27	1. II. 30	Gospod Dr. Podkoritnik se je izredno zanimal za dijagnostiko in terapijo v to stroko spadajočih slučajev ter se marljivo trudil pridobiti si potrebnih teoretičnih in praktičnih predpogojev za uspešno samostojno delo kot praktični zdravnik.	<i>Prim. Dr. Janko Dernovšek</i>
Oto-rino-laringološko 15 dana				
Nervno ili duševna bolnica 15 dana				
Prosektura 1 mesec				
U sanitetskoj upravi i upravi bolnice 15 dana				
U bakteriološkoj stanici 15 dana				

Br. _____ 1927 god.

Upravitelj bolnice: _____

Službeni list potrjuje usposabljanje dr. Podkoritnika na različnih oddelkih Mariborske splošne bolnice. Vodje oddelkov so podali naslednja mnenja o njegovem delu:

- **Oddelek za notranje bolezni** – prim. doc. dr. Ivan Matko: Imenovani se je prav pridno in jako marljivo udeleževal v tej panogi medicine in si pridobil prav temeljito znanje.
- **Kirurški oddelki** – Prim. Dr. Mirko Čerňič: G. Dr. Podkoritnik je še vedno na kirurškem oddelku, ki je obenem tudi mariborski ginekološki in porodniški oddelki. Opravlja vse posle pomožnega zdravnika vestno in natančno. G. Dr. Podkoritnik je ostal kot asistent na kirurškem oddelku z izjemo od 15. XII. 1927 do 1. II. 1928 vse do 31. VII. 1930. Opravljal je svoje posle vestno in s popolnim uspehom.
- **Oddelek za kožne in spolne bolezni** – Prim. Dr. Hugon Robič: Gospod Dr. Franjo Podkoritnik je opravljal vsa zdravniška dela na oddelku in v državnem ambulatoriju za spolne bolezni strokovno pravilno in jako vestno. Tudi s kolegi in bolniki je občeval jako taktno in humano.
- **Oddelek za očne, nosne, vratne in ušesne bolezni** – Prim. Dr. Janko Dernovšek: Gospod Dr. Franjo Podkoritnik se je izredno zanimal za dijagnostiko in terapijo v to stroko spadajočih slučajev ter se marljivo trudil pridobiti si potrebnih teoretičnih in praktičnih predpogojev za uspešno samostojno delo kot praktični zdravnik.

Dr. France Podkoritnik
med 1927-1930.

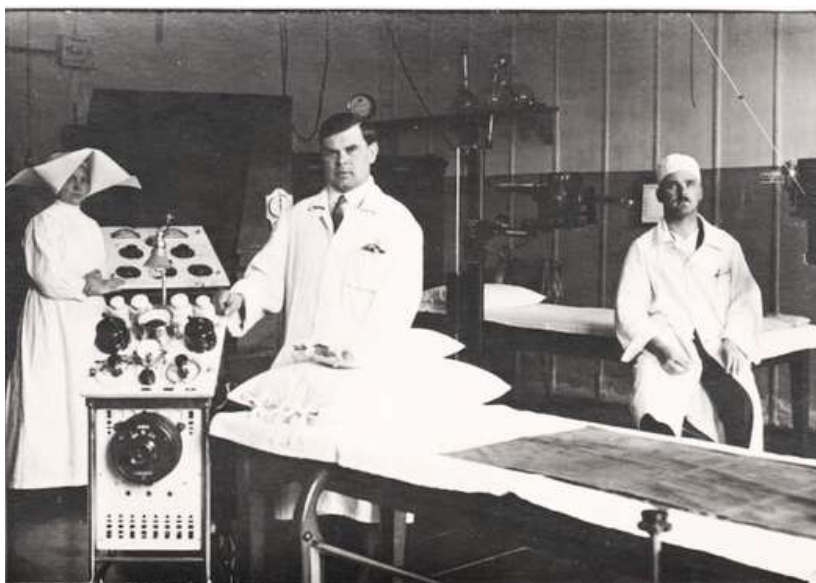
Kolektiv zdravnikov v Mariborski bolnici. Na obeh fotografijah sedi dr. Podkoritnik sedmi z desne. Vse fotografije iz zasebnega arhiva.

Sestri Cilka in Marija na obisku v Mariborski bolnici.

Dr. Podkoritnik, drugi z leve, v ordinaciji Mariborske bolnice med 1927-1930.

Na desni sedi dr. Podkoritnik med 1927-1930 v ordinaciji Mariborske bolnice.

Kolektiv zdravnikov v Mariborski bolnici med 1927-1930. Na zgornji fotografiji sedi dr. Podkoritnik skrajno desno, na spodnji stoji drugi z leve.

Vse fotografije iz zasebnega arhiva.

Od decembra 1929 do aprila 1930 se je izpopolnjeval na ortopedski kliniki na Dunaju. Iz tega časa so ohranjena mnoga pisma, ki jih je pošiljal svoji zaročenki Veri. Stanoval je na Hollgasse št. 8. O prihodu na dunajsko kliniko je v enem od pisem napisal:

"Prof. Dr. Spity(?) me je prijazno sprejel. Svojo bolnico ima krasno urejeno. Vse najmodernejše aparature, vse, kar današnja ortopedska veda zmore bolniku nuditi, vse ima. Mislím, da bodem še več profitiral, kakor bi zmogel opraviti v Mariboru. Stanovanje sem dobil blizu bolnice. Stanujem pri profesorjevem sekretarju. Stanovanje je sicer bolj borno, je pa čisto. Draginja je velika, tako da bodem komaj shajal s tem denarjem. Rad bi šel tu in tam v gledališče in opero."

NAVEZA V DOBROBIT DRUŽINE IN DOMOVINE

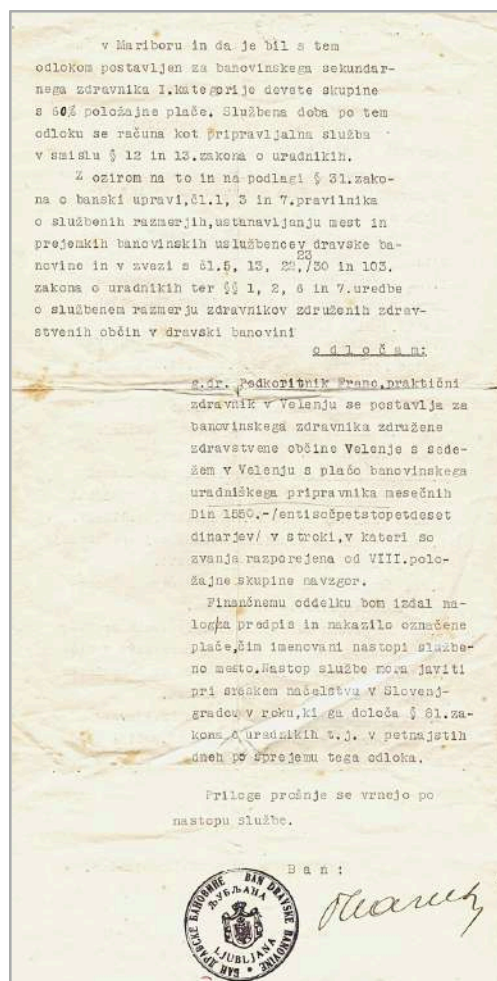
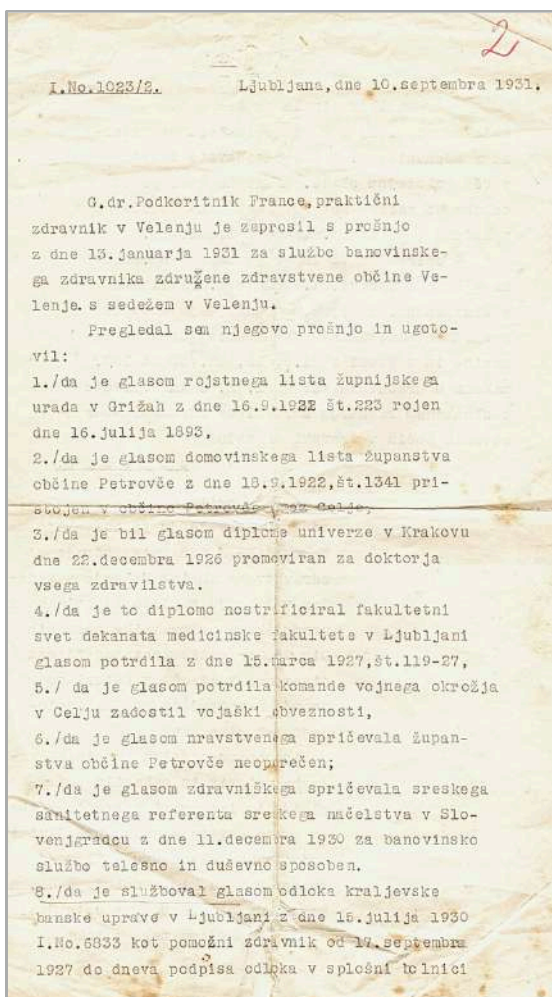
Poročil se je z Vero Zorec,
4. maja 1930 v Šentvidu pri Stični.

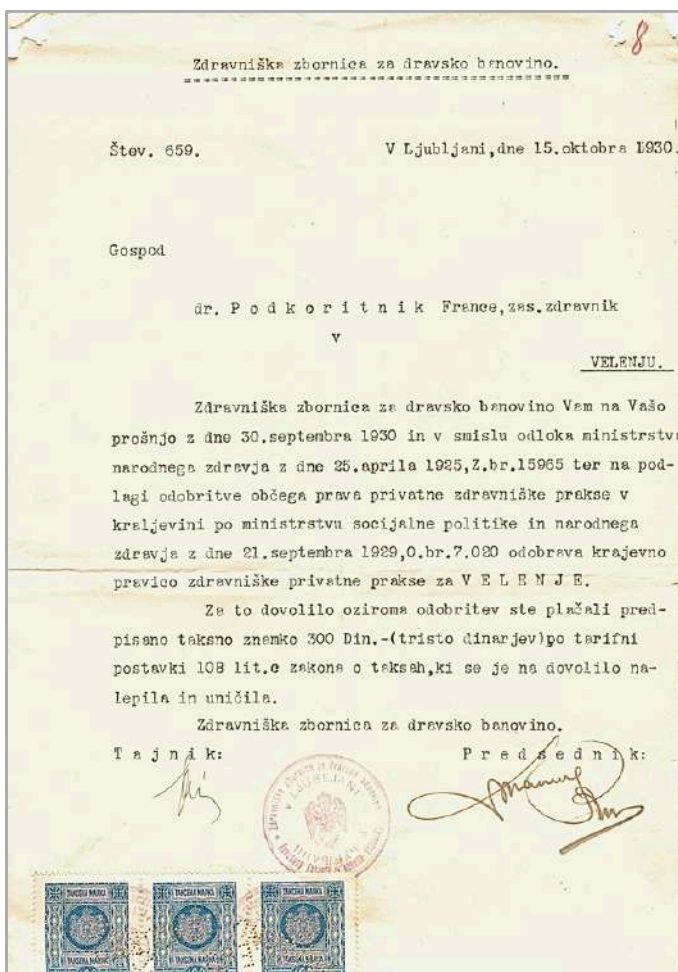
VELENJE: VMESNA POSTAJA

Od septembra 1930 do avgusta 1933 je opravljal privatno prakso v Velenju, kjer je postal banovinski zdravnik zdravstvene občine Velenje. Tam sta se mu rodili hčerki Veruška in Alenčica. Tudi v Velenju se je udejstvoval v sokolskem, gasilskem društvu in pri Rdečem križu. Bil je tudi podpredsednik odbora za brezposelne.

Ugodno rešena prošnja za banovinskega zdravnika v Velenju.

Odobritev privatne prakse v Velenju. 18

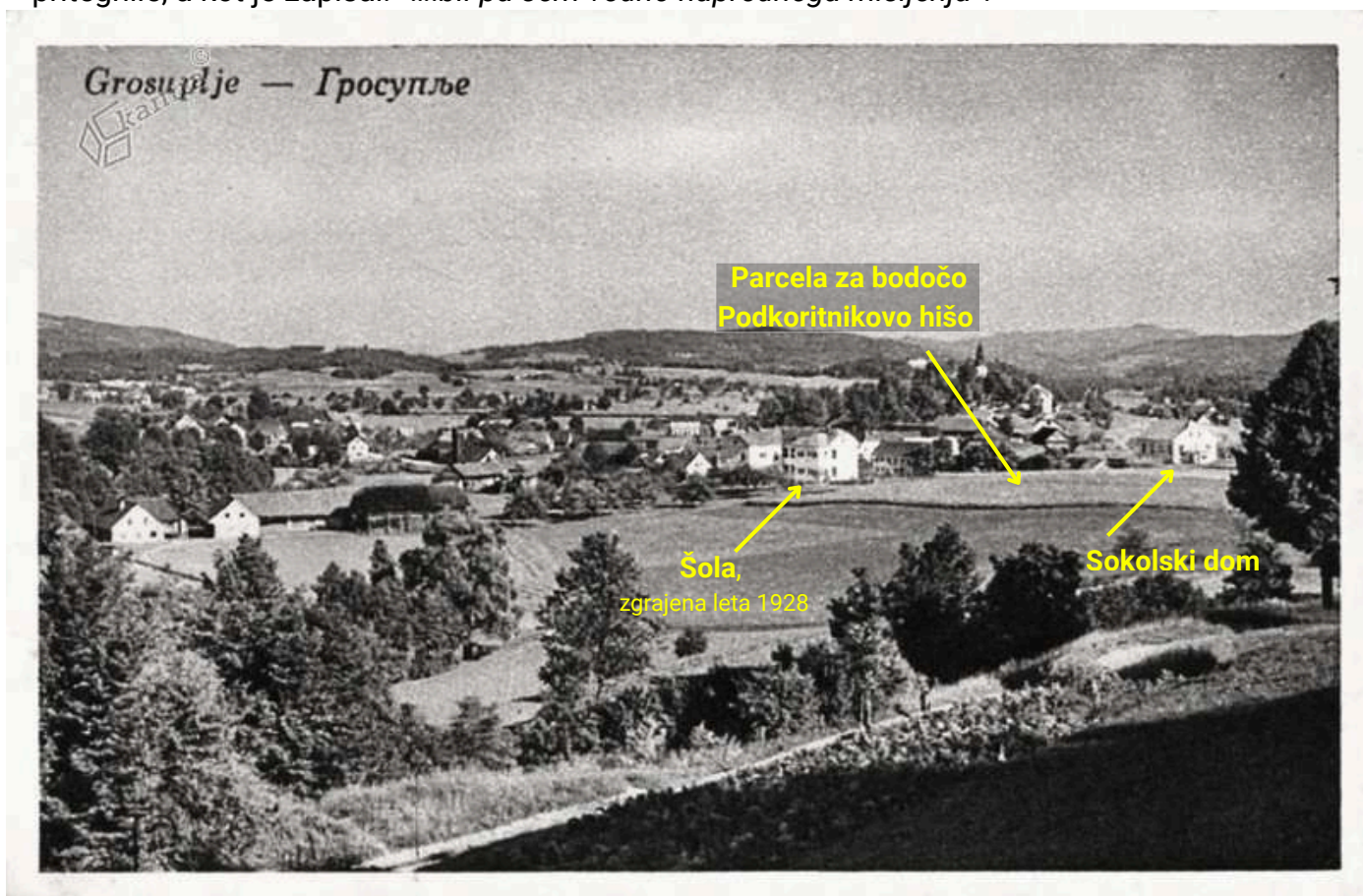
GROSUPLJE: POLIGON NJEGOVEGA ČLOVEKOLJUBJA

Septembra 1933 je bil iz Velenja na svojo željo premeščen na Grosuplje, kjer je služboval kot banovinski zdravnik osrednjega urada za zavarovanje delavcev ter privatni zdravnik do začetka druge svetovne vojne. V Grosuplje je prišel kot četrti zdravnik. Ordinacijo je imel v Goršičevi hiši, kjer je sprva z družino tudi stanoval. Kasneje so se preselili v Košakovo vilo ob drevoredu proti železniški postaji, ob današnji Kolodvorsko ulico. Tam se je leta 1936 rodil sin Matjaž.

V novo zgrajeno hišo so se preselili leta 1937. Do aretacije junija 1942 je imel ordinacijo v domači hiši. Leta 1939 se je rodila še najmlajša hči Dobruška.

Bolnike je pogosto obiskoval na domu. Ponj so prihajali kmetje z vozmi, zapravljivčki in motorji, podnevi in ponoči.

Na Grosupljem se je vključil v sokolsko in gasilsko društvo ter aktivno sodeloval pri Rdečem križu. Leta 1935 je postal šesti starosta in je sokolske vrste v Grosuplju vodil do začetka 2. svetovne vojne. V Sokol se je kot blagajničarka aktivno vključila tudi žena Vera. Vodil je samarijanske tečaje v Šmarju, Šentjurju in Račni. V tem času ga politične stranke niso pritegnile, a kot je zapisal: *"....bil pa sem vedno naprednega mišljenja"*.

Panorama Grosuplja na razglednici, posneta z Brinjskega hriba po letu 1928.
Parcelo desno od šole sta kupila Podkoritnika in na njej postavila družinsko hišo.

Vir: Portal Kamra.

Sokolska veselica, fotografirano pred Podkoritnikovo hišo, junij 1939.

V OKLEPU DRUGE SVETOVNE VOJNE

Stara jugoslovanska država ga je v začetku aprila 1941 vpoklicala za sanitetnega káplarja (komandirja desetine, desetnika) k drugi rezervni vojni bolnici v Celju. Po šestih dneh, na veliki četrtek, ko je stara jugoslovanska armada kapitulirala, se je vrnil na službeno mesto na Grosuplje, kjer je ostal do aretacije italijanskih oblasti v juniju 1942.

Takoj po ustanovitvi OF leta 1941 se je priključil narodno-osvobodilnemu gibanju. Radko Polič je v nekrologu v Delu, 12. januarja 1962, napisal:

"Tiste majniške, junijske dni 1941. leta, ko smo hiteli z vsem žarom in strastjo snovati prve zametke OF in partizanstva, sva neko popoldne sedela v njihovi svetli dnevni sobi, prvič iz oči v oči kot mož proti možu: jaz dvajsetih, on blizu petdesetih let. Kot komunist sem ga povabil v »zaroto«, v trdi boj za osvoboditev domovine, v katerem bo treba tako rekoč vsako uro nositi »glavo naprodaj«. Dobrodušno in očetovsko, kot je znal le on, je rekel: "Kar priznajmo, da so danes edino komunisti sposobni popeljati naše ljudstvo iz nesreče in rešiti Slovenijo. Jaz grem z vami brez pridržkov."

Res, odtlej, zlasti v prvem, najtežjem letu osvobodilnega boja, je bila Podkoritnikova hiša naš poglobitveni »zarotniški« punkt. Vedno in ob vsaki uri nam je bila odprta in na razpolago za pogovore, sestanke, kot javka, prenočišče, zbirališče blaga, blagajna in še in še. In nikoli, v še tako težkih situacijah, nisi zasledil v zdravnikovih očeh strahu, kaj šele, da bi pomislil na odlog zaradi družine, zaradi svojih štirih majhnih otrok."

Bil je soorganizator OF v grosupeljskem okrožju. V Okrožnem odboru OF je bil izvoljen za blagajnika in vodjo sanitete in kot pravi sam: *"...opravljal sem vsa dela in zbiral vse, kar je koristilo osvobodilni borbi"*. Za NOV in POJ je vodil tečaje prve pomoči.

Podkoritnikova hiša je postala jeseni 1941 štab in mobilizacijsko mesto za odhod borcev na bojišče. Dr. Podkoritnik jih je pregledal in potrjeval njihovo telesno sposobnost. Borci so iz hiše odhajali materialno in moralno opremljeni za na bojišče. Pogosto sta z ženo Vero odhajala na bojišča, v gozdove v okolici Grosuplja, in oskrbovala ranjene borce.

4. junija 1942 ga je doma obšla slabost, zato je padel in si poškodoval desni kolk. Zaradi udarca v glavo je dobil tudi pretres možganov. Okreval je v Šlajmarjevem sanatoriju v Ljubljani (današnja Ortopedska klinika).

Šlajmarjev
dom na
razglednici,
poslana leta
1936.
Vir: Portal
Stare
razglednice.

Trgovsko boln. in podp. društvo SAHATORIJ "ŠLAHNERJEV DOM" Ljubljana, telefon 2007								Račun	
Za g. dr. POLKORITNIK-a Franceta - Grosuplje.								Račun št.: 224	
								št. boln. izrid: 649	
1942	Besedilo	Oskrb	Vsebinska zdr. opred.	Zdravila	Röntgen	Razno	Dolg	Vplačila	
22.6.	18 dni II.r.a 50	900					900		
	dodatek k prehrani	180					180		
	ekstensija z obliži		100				100		
	zdravila			45			45		
	Rtg režija				130		130		
	lab.preiskave					110	110		
	prevozave					70	70		
	<u>Prehrana-razno</u>					67	67		
	3% prom.davek					48	48		
	kolek					2	2		
		1080	100	45	130	297	1652	-	
Priloge in neavtentične odsele na upravo sahaterija.							-	1652	
Dne 22.VI.1942.							1652	1652	

Zdr. boln. št. 649
 1942. 22.6.
 18 dni II.r.a 50
 dodatek k prehrani
 ekstensija z obliži
 zdravila
 Rtg režija
 lab.preiskave
 prevozave
 Prehrana-razno
 3% prom.davek
 kolek

vrtil per saldo računa
 prenesli na nov račun
 Asociacija der Ingegnieri, Ljubana
 Sanatorijski dom
 Trgovsko boln. in podporno
 Zdravstveni dom
 Sanatorijski dom

 Duš. inženjersko - Zah. zdel. - XI. 1933.

Še neozdravljenega so ga zaradi aktivnosti, povezanih z OF, po posredovanju domačih izdajalcev 22. junija 1942 aretirali Italijani, ga odpeljali v vojaško bolnico, nato pa v belgijsko vojašnico (na današnji Metelkovi), kjer je trpel za hudim vnetjem žil.

Stroški zdravljenja v
Šlajmarjevem domu.

13. julija 1942 so ga iz Šlajmarjevega doma odpeljali v italijansko koncentracijsko taborišče Treviso.

Iz Trevisa so ga 2. avgusta 1942 pripeljali nazaj v sodne zapore v Ljubljano (na Miklošičevi cesti, za sodnijo), kjer ga je 24. septembra 1942 italijansko vojaško sodišče ("Tribunale speciale") obsodilo na dosmrtno ječo zaradi aktivnega delovanja pri vstaji slovenskega naroda ter sodelovanja z OF. Iz obtožnice italijanskega Vojaškega sodišča v Ljubljani z dne 24. septembra 1942 je razvidno, da so dr. Podkoritnika, skupaj s Stanetom Valentinčičem in Jožetom Skubicem, obtožili:

- a) ogrožanja državne varnosti
- b) organiziranega subverzivnega delovanja
- c) posedovanja orožja in streliva

NA DOSMRTNO JEČO
("pena dell'ergastolo")

N. 951 di reclusione

N. 2459 (1131) del Catal.
(R. 1932 - Anno X)

Registro Generale N. <i>1053</i> del'anno 19 42	Registro Ufficio Istruzione N. <i>1053</i> del'anno 19 <i>42</i>
---	--

Archivio

Corpo di reato N. <i>2549</i>	Deposito Giudiziario N. <i>Archivio</i>
----------------------------------	--

DI GUERRA
Tribunale Militare Turonense di LUBIANA

Procedimento contro

N. 1053 RE VALENTINIC Stanislao fu Ignazio della classe 1913 da Grosuplje - Detenuto - *Latitante*

N. 1054 RE PODKORITNIK Francesco di Michele e di Krobot Antonia n. il 16.6. 1893 a Petrevce (Celje) resid. a Stranka Vas 44 - *Latitante*

N. 1052 RE SKUBIC Iosa fu Giovanni e fu Vidic Anna n. il 12.12. 1911 a Polica - Latitante

4. MOČMAR Francesco - Latitante *con*

V. Aug. 8. 44. Rito formale. Mandato di Cattura

Imputati

a) di attentato alla sicurezza dello Stato (Art. 2. B. 3. X. 491)

b) di associazione sovversiva, banda armata (Art. 4. 16. 3. X. 41)

c) di detenzione di armi e munizioni - con riserva

21-9-42

DATA E TENORE dell'ordinanza del Giudice Istruttore	DATA E TENORE DELLA SENTENZA In continuata <i>24-9-42</i>	N. registro compenso
	In contraddittorio <i>Stanislao VALENTINIC, Francesco PODKORITNIK, Iosa SKUBIC. Iosa alla pena dell'ergastolo.</i>	Ammontare spese giustizie
		L.

Arch. int. per. n. 3 due 22-6-42

DATA - 1942 - TRIBUNALE MILITARE DI LUBIANA
Copia 20.000 - Ott. 1942, 5-6-41

Med pismi se je ohranilo pismo svaka Staneta Zorca, Verinega brata, ki je prisostvoval sojenju. O tem, kako je dr. Podkoritnik sprejel obsodbo, piše:

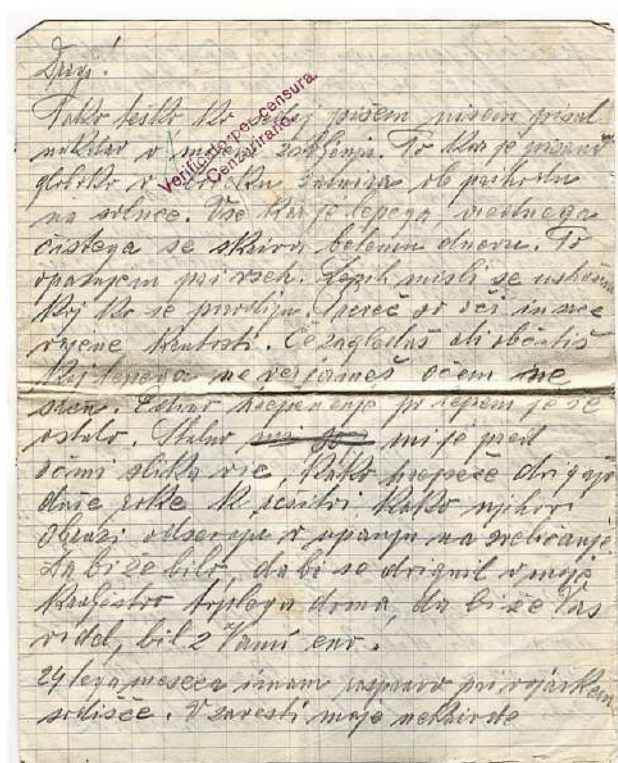
"Včeraj, dne 24. 9. 1942, tega usodnega dne, na katerega ne bom pozabil vse svoje žive dni, sva bila z Udo prisotna v justični palači sojenju nedolžnih ljudi. Razpravna dvorana se je precej napolnila ljudi, čakajoč na usodo obtožencev, ki so sedeli spredaj na obtožni klopi. Resnost na obrazih vseh je dokazovala našo sedanjo dobo, v kateri živimo! France je sedel v sredini klopi, resen, sigurnega pogleda, zunanjšega izgleda zelo dobrega. Obleka mu je res malo bolj ohlapna, tudi drugače je bolj tenek, vendar izgled v obraz je dober ter zdrav. Nazaj počesana frizura njegovih sivih las dokazuje prestano bitko življenja, izraz v obrazu jasen in na vse pripravljen. Srečali smo se z očmi, resnimi, toda zato bolj iskrenimi; srečanje z očmi, s tem je bilo vse najino dogovorenje, sporazum in enako mišljenje, v duši sva si bila isto.

Potek razprave Vam je najbrže že znan. Državni tožilec je zahteval 20 let, a pripomnil, da dokazni material ni dosti siguren, po mojem mnenju ga sploh ni, pa smo bili vsi mišljenja, da bomo imeli skoraj Franceta med svojo sredino. Človek očaran, vedno doživi razočaranje, tako tudi mi, ko smo slišali sodbo, s katero je bil tako kruto sojen!"

V času, ko je čakal na obsodbo, je družini pisal ganljiva pisma, polna besed o ljubezni do družine in domovine, polna neomajne vere v zmago narodnoosvobodilnega boja, v lepšo prihodnost ter prepričanja, da se bo vrnil domov.

"Izklesan, prečiščen in kronan z najlepšim bo izšel novi človek iz časov krivic in nedopovedljivih krutosti in muk. Čutim, da se bliža človeštvu tretja ura, ko se bo zavesa preganila na dvoje in nam dala gledati živo in svetlo nebo ..."

"Ne bodite žalostni. Zaupajte! Solnce vzhaja. Imejte neomajno vero v pravico. Vse je to vojna uničila. Lepota in pravica še nista ranjeni. Mirno, dostojanstveno in potrpežljivo čakata zadnjega strelo, zadnjega nasilstva, zadnjega ponižanja. Potem se bodeta prikazali z vsem sijajem in veličanstvom nam in vsemu človeštvu. Kar je bilo do sedaj bitih vojn, niti eni ni uspelo, da bo zmagala nad lepoto in pravico. Konec vojne je vedno konec nasilstva ... Če sem jeklo, zazvenim, če steklo, se zdrobim. Naš čas pa je iznašel tudi sredstva, s katerim se tudi jeklo zdrobi in daje od sebe strahoten glas. To naj nas ne moti, sredstev za pokončevanje jekla pa je malo. Duši srce, volje pa ne uniči nikdar orožje tega sveta ..."

Cenzurirano pismo z rdečim žigom čez pisanje iz ljubljanskega sodnega zapora.

13. oktobra 1942 so ga odpeljali v zapore Castelfranco v italijanski pokrajini Emilia. Od tu so ga 18. decembra 1942 poslali v zapor Volterra blizu Pise. Zaradi intervencije ljubljanskega Rdečega križa pri nemškem poveljstvu v Firencah je bil iz zapore skupaj s 95 tovariši izpuščen 28. januarja 1944.

Italijanski zapor,
kjer je dr. Podkoritnik
preživel skoraj 20 mesecev.

O zaporu in zapornikih v Volterri v času 2. svetovne vojne je zbranih precej informacij na spletni strani "I campi fascisti" (Fašistična taborišča). V bazi podatkov je za vsakega interniranca datoteka s kratko biografijo, vključno z datumom in krajem aretacije, storjenim kaznivim dejanjem, sodiščem, ki je izreklo kazen, potekom internacije, z dokumenti, uporabljenimi kot viri, in s slikami.

<https://www.campifascisti.it>

Od decembra 1941 do maja 1944 so bili v zaporu v Volterri jugoslovanski civilisti. V tamkajšnjem registru so navedena imena 436 Črnogorcev, Hrvatov in Slovencev, ki so bili s strani vojaških sodišč obsojeni zaradi sodelovanja v oboroženih skupinah, subverzivnega delovanja, napadov na oborožene sile ali nezakonitega posedovanja orožja. Večina kaznjencev je bila obsojena na smrtno ali dosmrtno kazen.

Medičejska trdnjava v Volterri,
zgrajena v 15. stoletju, v kateri je
bil med 2. svetovno vojno zapor
za jugoslovanske politične
zapornike.

O dr. Podkoritniku so v arhivu zapora zabeleženi naslednji podatki:

Podgoritnik Franc		Podgoritnik Franc	
Nome:	Franc	Rejzen v:	Čolje
Materna jezika:	Slovenski	Država v času internacije:	Jugoslavija
Naziv pri prijemu v taborišče:	Podgoritnik Franc	Državljanstvo:	slovensčina
Datum rojstva:	16.06.1893	Datum rojstva:	16. 6. 1893
Spol:	Moški	Vrsta:	Moški
Ime pri prijemu v taborišče:	Podgoritnik Franc	Oče:	Mihail
Mati:	Antonija Horvat	Mati:	Antonija Horvat
Profesija:	Medicinski kirurg	Poklic:	Kirurg
Motiv za aretacijo:	Denuncia al Tribunale militare di guerra della II Armata. Sezione di Lubiana	Razlog za aretacijo:	Pritožba Vojaškemu sodišču Druge armade, ljubljanski odsek
Datum aretacije:	21-07-1942	Datum aretacije:	21. 7. 1942
Libertà durante l'internamento:	No	Izpuščen med internacijo:	Ne
Deceduto durante l'internamento:	No	Umri med internacijo:	Ne
Fuga dall'internamento o detenzione dopo il settembre 1943:	No	Pobeg iz internacije ali pridržanja po 8. septembru 1943:	Ne
Deportato nel territorio del Reich dopo l'8 settembre 1943:	No	Deportirani na ozemlje Reicha po 8. septembru 1943:	Ne

Podkoritnik Franc	
 I Detenuto/a in carcere Lubiana - Carcere Giudiziario	 I Zapornik v zaporu Ljubljana - Sodni zapor
 I Dal 21-07-1942	 I Od 21. 7. 1942
 I al 13-10-1942	 I do 13. 10. 1942
 I Detenuto/a in carcere Castelfranco Emilia - Carcere di Forte Urbano	 I Zapornik v zaporu Castelfranco Emilia - zapor Forte Urbano
 I Dal 14-10-1942	 I Od 14. 10. 1942
 I al 19-12-1942	 I do 19. 12. 1942
 I Detenuto/a in carcere Volterra - Carcere	 I Zapornik v zaporu Volterra - Zapor
 I Dal 19-12-1942	 I Od 19. 12. 1942
 I al 28-01-1944	 I do 28. januar 1944

Podkoritnik Franc

■ Note biografiche:

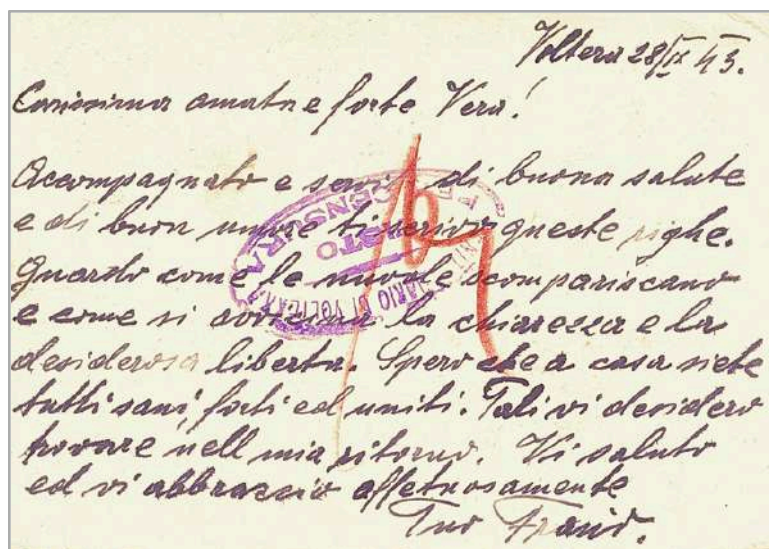
Franc Podkoritnik, nato nel 1893 in Slovenia, viene arrestato dagli italiani il 21 luglio 1942. Processato dalla sezione di Lubiana del Tribunale militare di guerra della II Armata, è condannato all'ergastolo per i reati di "Associazione sovversiva e partecipazione a banda armata". Deportato nel carcere di Castelfranco Emilia, viene successivamente assegnato alla casa di pena di Volterra. Qui viene liberato in seguito a un ordine del Comando militare tedesco di Firenze il 28 gennaio 1944.

■ Biografске opombe:

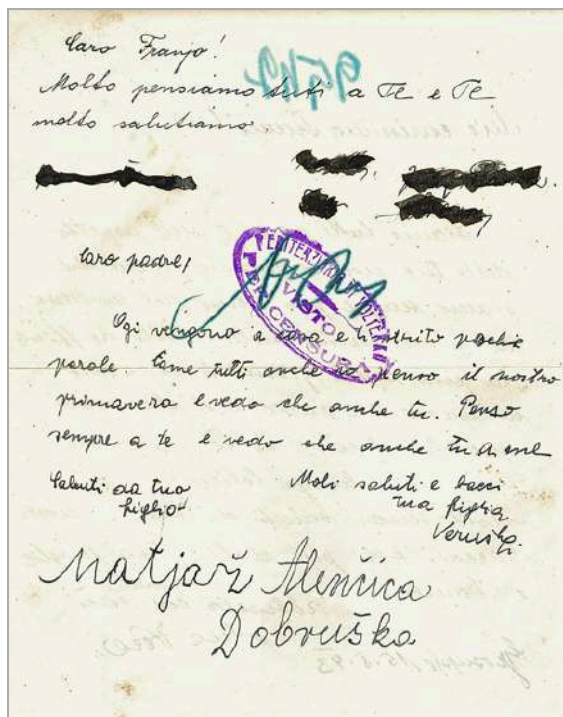
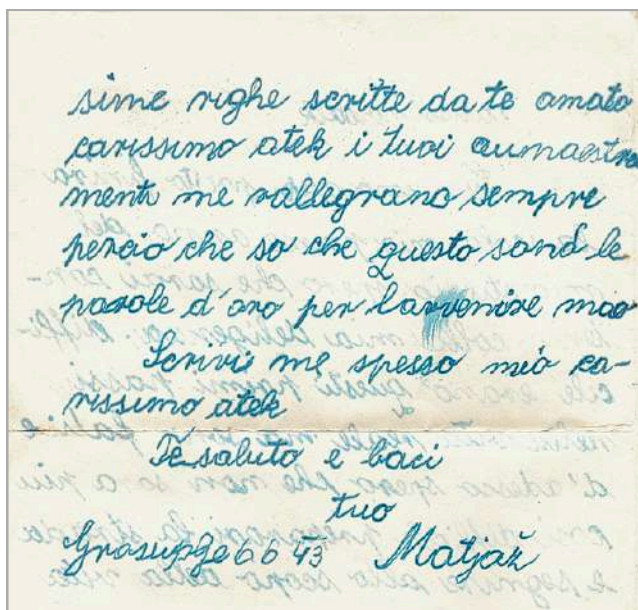
Franca Podkoritnika, rojenega leta 1893 v Sloveniji, so Italijani aretirali 21. julija 1942. Sodil mu je ljubljanski oddelek Druge armadne vojaške tribunale in ga obsodil na dosmrtno ječo zaradi kaznivih dejanj "subverzivnega združevanja in sodelovanja v oboroženi tolpi". Deportirali so ga v zapor v Castelfrancu Emilia, nato pa so ga premestili v kaznilnico Volterra. Tam so ga 28. januarja 1944 na ukaz nemškega vojaškega poveljstva v Firencah izpustili.

[illegible]

Iz zaporov je družini poslal veliko pisem, napisanih v italijanščini.

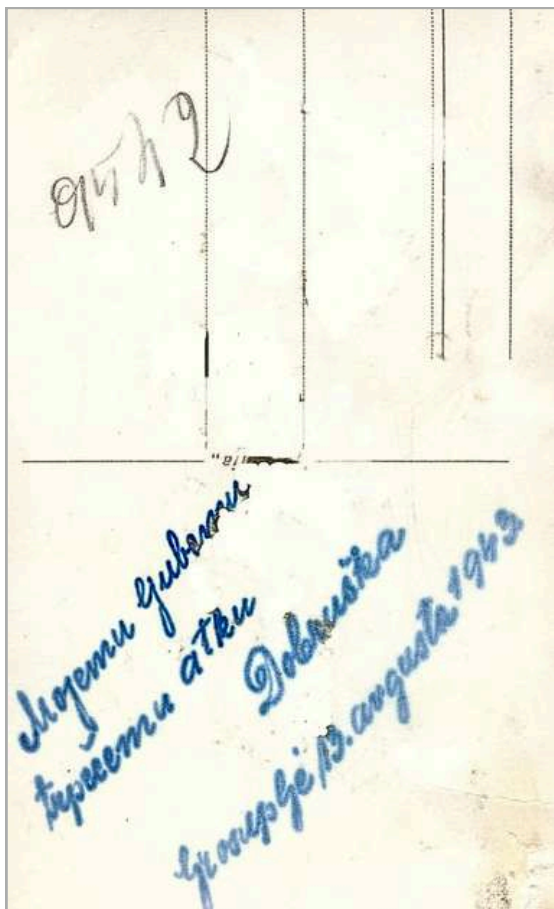

V zapor so mu pošiljali v italijanščini napisana pisma tudi otroci. Priložili so tudi fotografije. Pri prevajanju je pomagal nek domačin. Žena mu je v zapor preko Rdečega križa pošiljala pakete. Vanje je dodala v orehove lupine zvite lističe s sporočili o stanju na domačih tleh.

Fotografija otrok Alenčice, Veruške, Matjaža, Dobruške in žene Vere, ki je bila poslana "atku" v Volterro.

Mojemu ljubemu
trpečemu atku.
Dobruška,
stara 4 leta.

Skoraj 20 mesecev je prenašal vsa ponižanja v italijanskih zaporih. Sojetnik in sokrajan, Stane Valentinčič, je v spominih nanj zapisal:

“Vsi, ki smo bili z njim v zaporu, vemo, kako mirno, vzvišeno, samozavestno, vedro in z neomajnim zaupanjem v zmago revolucije je Franjo prenašal tegobe skrajno neprijaznih italijanskih strogih zaporov za “ergastolane” (dosmrtno obsojene). Nikoli nismo slišali iz njegovih ust besedice obupa ali malodušja, vedno le lepe in bodrilne besede, polne upa v zmago.”

Iz Volterre se je vrnil 31. januarja 1944 z vlakom in izstopil na Planini pri Rakeku. Ker bi bila zaradi delovanja grosupeljskih kontrarevolucionarnih enot vrnitev domov preveč tvegana, se je povezal s primorskimi partizani. Prostovoljno se je pridružil III. bataljonu Gradnikove brigade na Pivki. V Gradnikovi brigadi je bil do začetka marca 1944.

Takoj po vrnitvi na slovensko zemljo je napisal ganljivo pismo družini.

Draga moja žena in otroci!

Planina, 7. februar 1944

Osvobojen ječe po Nemcih me je prijatelj in tovariš Gaber Beršnjak peljal k sorodnikom Benčanovim v Planino. Izmučen sem prišel v topli slovenski dom. Sprejel me je tako toplo, da so mi pritekale solze ginjenja na oči.

Sedaj se pa počutim že dovolj krepak, da lahko odidem k našim borcem svobode in časti, našim neustrašnim partizanom. Mislim, da bodem še najbolj varen med njimi, obenem pa srečen, da bodem še sam imel priliko, da posvetim svoje skromne zmožnosti naši najvišji skupni stvari.

Kako rad bi Te videl, pritisnil na svoje razbolelo srce, Ti zašepetal besede ljubezni in hvaležnosti, ve samo moje ubogo srce. Ves sem trepetal in hrepenel po tem srečnem trenutku.

Odmaknil se je še ta vroče želeni trenutek največje sreče, ko bi moglo moje očetovsko srce pritisniti na svoje vroče srce otročičke najine in piti iz teh nežnih bitij ljubezen ter jih obsijati z vsem svojim bitjem, polnim ljubezni.

Ko bo pa zagrmel zadnji top, zažvižgala zadnja krogla skozi zrak, se bodo razgrnile megle, ki so nam zakrivale solnce svobode in pokazala se nam bo naša osvobodjena zemlja, kopajoča v solnčnih žarkih. Takrat se bomo videli in objeli v ljubezni in miru in zaživel novo, lepše življenje.

Če Te, draga in ljubljena Vera, to pismo doseže, bodi prepričana o moji brezmejni ljubezni do tebe in najinih otrok. Preživel sem mnogo, mnogo ponižanja. Po tem mučnem življenju moram iti med kovače naše nove in lepše bodočnosti. Od te strani bo ostala nova zarja našemu izmučenemu in ponižanemu narodu.

Če bo pa usoda terjala tudi moje življenje, ne bo zastonj. Dalje bodem živel v tvojem srcu in spominu, dalje živel v krvi najinih otrok.

Vzgajaj otroke v močna bitja, vsajaj v njih srca ljubezen do človeka in dela. Pričaj jim o očetu, ki jih je ljubil, neizmerno ljubil, ki je delal, živel in umrl za njih. Ko bodem zaspal, bodem zaspal s Tvojo sliko v srcu.

Večno ljubeči Te Franjo

Poljubi v mojem imenu Veruško, Alenčico, Matjaža in mojo malo Dobruško.

HUMANITARNO POSLANSTVO V PARTIZANSKI SANITETI

Od vrnitve iz zapora v Volterri v januarju 1944 pa do osvoboditve v maju 1945, skupaj 15 mesecev, je deloval v partizanski saniteti.

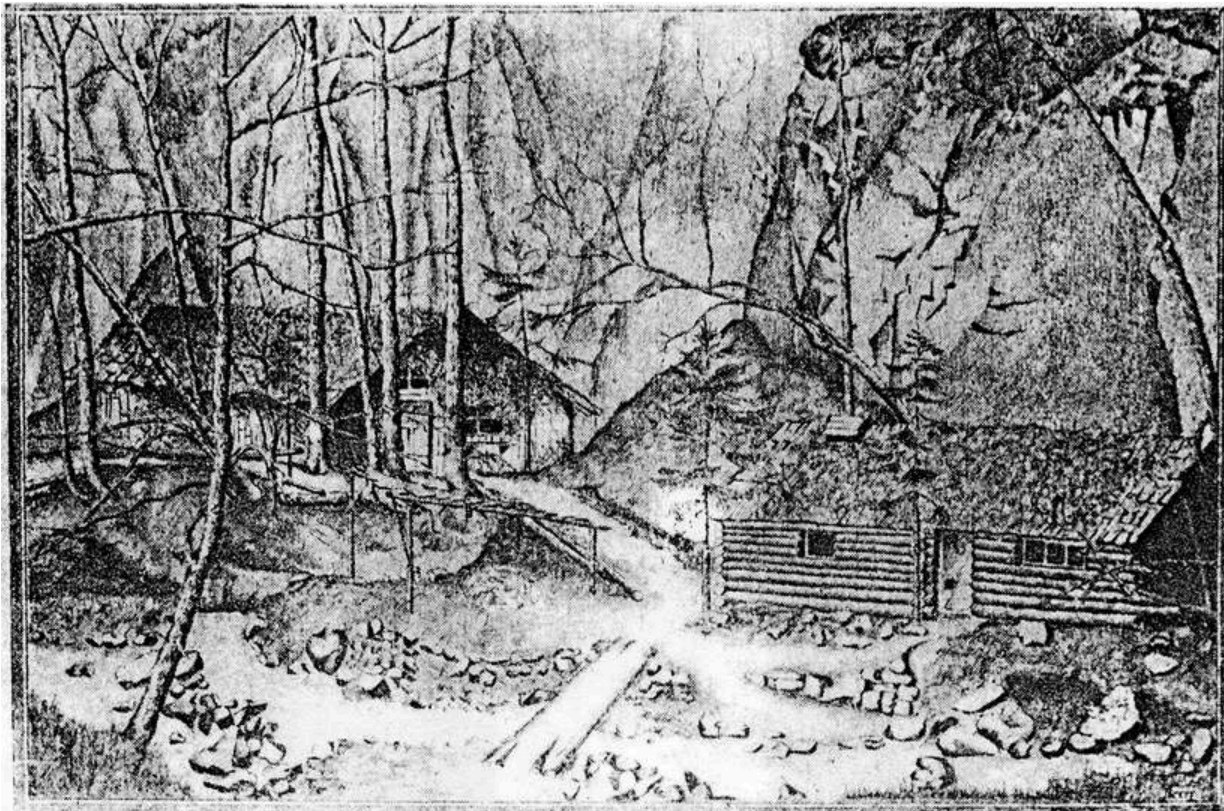
V začasni Partizanski bolnici v Renčah je oskrbel ranjena tovariša; komandanta in politkomisarja ter ju sredi marca 1944 pospremil v SVPB Pavla, kjer je kot zdravnik ostal do 25. julija 1944.

OČKOVA POSTOJANKA V SVPB PAVLA

Dr. Pavla mu je zaupala vodenje postojanke "B", ki je bila postavljena aprila 1944 v skriti legi v Bedrovi grapi pod potjo s Krekovš v Mrzlo Rupo. Dohod do nje je bil zavarovan. Ranjence so nosili 20 minut po potoku Bedrovki do barak. Pod gostim kritjem dreves je bila postavljena dolga bolniška baraka z dvojnimi pogradi in preprosto operacijsko sobo. Desno je stala baraka za osebje in kuhinjo. Postojanko so po takrat že 50-letnem dr. Podkoritniku, izkušenem in dobrem kot očka, poimenovali "Očkova".

Očkova bolnica v Bedrovi grapi.
Fotografija na razglednici, posneta leta 1946.
Fotografija iz zasebnega arhiva.

Risba Očkove bolnice, ki jo je narisal ranjenec Vittorio Mentasti, ki je v njej okrevl. Marca 1945, preden je postojanko zapustil, jo je narisal s svinčnikom na papirnato vrečko (ustni vir dr. Darinke Soban, ki je prevzela Očkovo postojanko za dr. Podkoritnikom).
Risba objavljena v Jerina Lah, 1994, str. 219.

"V Očkovi - brunarica in bolniška baraka", risba Mirka Lebeza, akademskega slikarja, julij 1945. Povečano fotografijo risbe je imela dr. Soban v domačem arhivu.

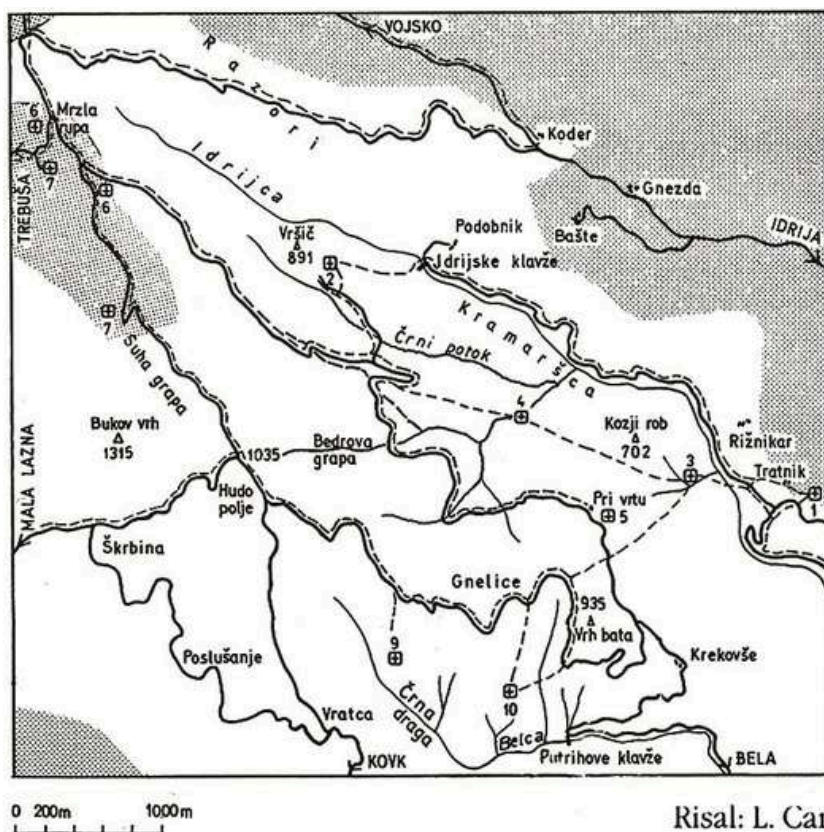
Delo dr. Očka v SVPB Pavla je v knjigi "Partizanska bolnišnica Pavla v Trnovskem gozdu" opisala dr. Pavla Jerina Lah takole:

"Bil je bolehen, mučil ga je revmatizem in težko je prenašal večje napore. Bil je dobrodušen, nasmejan, domač v pogovorih z borci v bolnici in med ranjenci. Kmalu si je pridobil iskreno zaupanje, ki mu ga je okolica tudi vračala. Po dr. Podkoritniku, dobrem kot oče, sta tedaj že dograjena brunarica za osebje in baraka z ležišči za ranjence in prostorom za previjališče in apoteko dobili ime Očkova (poleg oznake "B" ali pa celo brez nje). To ime je postojanka obdržala do osvoboditve.

Domenila sva se, da bo on vodil novo postavljeno bolniško postojanko "B", ki je bila namenjena za zdravljenje bolnikov in lažje ranjenih, pri katerih niso bili potrebni operativni posegi, kakršni so bili pogosti v mojem oddelku "A".

Očkova postojanka je stala nekaj nižje kot "A", v globeli ob skromnem pritoku Idrijce. Kraj je bil skrit pod visokimi skalami, objekti pa skoraj naslonjeni nanje. Prostor je bil prav idiličen, kot tudi kolektiv v njem. Razen nekaj vznemirljivih vesti o varnosti pa razburjenja in naglice ob večjih skupinskih sprejemih ranjencev v Očkovi ni bilo. To se je večkrat dogajalo v "A". Ko je bolničarka pobegnila z oddelka "A", je morala tudi Očkova zapustiti svoje bivališče. Doktor Podkoritnik, študentka medicine Tatjana Mermolja in bolničarji so morali z ranjenci v pripravljeni, vendar najskromnejše partizansko bivališče v Tisovec. Od tod je dr. Očka odšel iz Pavle 25. julija 1944 v bolnico Franja, da bi jo začasno upravljal in opravljal dolžnosti zdravnika...

Od aprila 1944, ko je bil vseljen "B" oddelek, do 28. junija 1944 se je v njem zdravilo 50 ranjencev in bolnikov. O tem številu govorijo popisi bolezni s podpisom dr. Podkoritnika..."

Oddelki bolnice in skrivne poti v delu pokrajinskega parka Zgornja Idrija

- 1 Tratnik – javka
- 2 Prva »A« centrala
- 3 Delta
- 4 Očkova
- 5 Tinetova
- 6 Mrzla Rupa – javka
- 7 Mrzla Rupa – ekonomat
- 9 Pod Hudim poljem
- 10 Zadnja centrala

- Krajinski park Zgornja Idrija (Ur. l. RS 11/93)
- ni v Krajinskem parku
- poti in skrivne steze

Objavljeno v Jerina Lah, 1994.

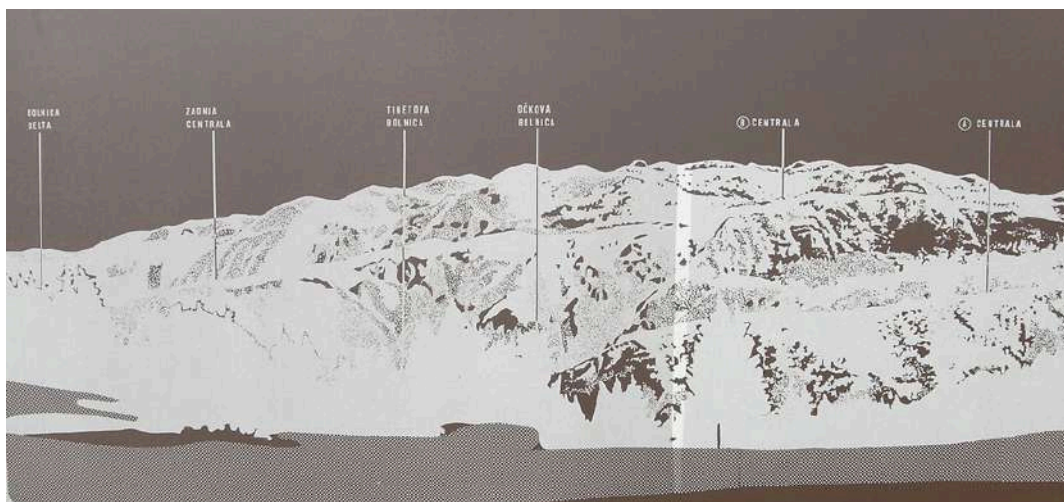
Risal: L. Carl

Slovenska vojna partizanska bolnica "Pavla"

Po kapitulaciji Italije, jeseni 1943, se je partizansko vodstvo odločilo, da v centru takrat osvobojenega ozemlja med Vojskim in Trnovskim gozdom, zgornjim porečjem Idrijce in Belce, med cestami Čekovnik-Mrzla Rupa-Poslušanje-Mala Gora, zgradi večjo bolnico za okoli sto ranjencev. Grajena je bila na različnih težko dostopnih lokacijah. Ime je dobila po dr. Pavli Jerini Lah, ki je bila njena upraviteljica od januarja leta 1944 do konca vojne. Zdravniško pomoč je dobilo preko 1600 ranjencev različnih narodnosti, za katere je skrbelo 114 članov osebja bolnice. Nobena bolnišnična baraka danes ni več ohranjena, spominski obeležji pa sta pri naseljih Krekovše in Mrzla Rupa.

Obeležje, posvečeno bolnici Pavli pri Vojskem z oznako Očkove postojanke. Fotografija M. Hrvatin.

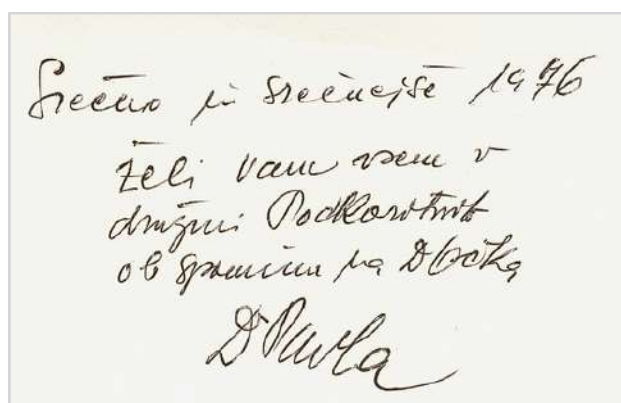
Pravnuk Aljaž ob spominskem obeležju SVPB Pavla pri Krekovšah. Fotografija M. Hrvatin.

Tabla označuje lokacijo Očkove postojanke. Fotografija E. Brus.

Fotografije kraja, kjer je stala Očkova bolnica, posnete jeseni leta 2008.
Ničesar več ni, razen trama z žebli in drobca stekla, kar bi spominjalo nanjo.
Vse fotografije M. Hrvatin.

Dr. Pavla Jerina Lah je ohranila
stik s potomci dr. Očka.

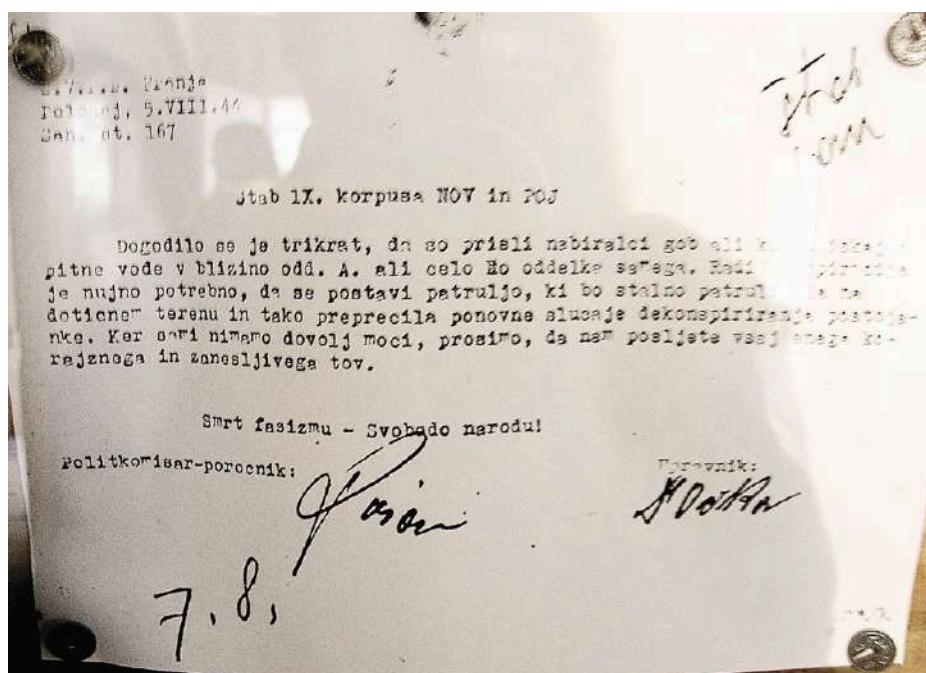
SVPB FRANJA

Dr. Podkoritnik je iz Bolnice Pavla takoj odšel v Bolnico Franja. Zaradi začasne odsotnosti dr. Franje Bojc Bidovec je štab 9. korpusa na mesto upravnika imenoval dr. Očka. V SVPB Franja je deloval od 26. julija 1944 do 3. oktobra 1944.

V prevzemnem poročilu je zapisal:

"Centralni oddelek je najlepši dokaz, da za partizana ni nobenih zaprek in preprek. Kjer bi vsaka redna vojska obupala, tam partizan ustvarja svoja orlovska gnezda."

Upravljanje je prevzel prav v času, ko sta bila dr. Franja Bojc Bidovec in dr. Viktor Volčjak zaradi obtožb, ki so se kasneje izkazale za neutemeljene, začasno umaknjena s položaja. Mikuž (1967) navaja, da je dogodek preiskovala komisija. Dr. Podkoritnik je 7. avgusta 1944 podal zelo objektivno podobo o SVPB Franja in kot izkušen strokovnjak ugotovil glavno napako - imenoval jo je neenotnost in nezaupanje. Ocenil je, da so vse postojanke delovale v redu, hrana je bila dobra in da so bili bolniki zadovoljni z osebjem.

Dokument s podpisom Dr. Očka, ki je bil razstavljen v vitrini ene izmed barak v Bolnici Franji. Fotografija M. Hrvatin, 2005.

V knjigi "Partizanska bolnišnica Franja" se dr. Franc Derganc spominja (str. 260-261):

"... in čez nekaj trenutkov sem stal v krogu cele vasi barak. Sprejel nas je Očka – dr. Franc Podkoritnik – ki sem ga spoznal v ljubljanskih zaporih leta 1942. Zdaj je opravljal začasno funkcijo upravnika SVPB "Franja"..."

Dr. Očka mi je začel odkrivati skrivnosti "Franje"... Nekega dne me je dr. Očka zelo konspirativno odpeljal z instrumentarko in instrumentarijem na manjšo operacijo v vas Trebenče. Tam smo v kmečki hiši operirali člana angleške misije pri 9. korpusu. Imel je bulo na stopalu, tako da ni mogel več hoditi. Z dr. Očkom sva hodila mnogo tudi po okoliških vaseh..."

Zavedajoč neizmerne požrtvovalnosti ter humanosti, ki so ju izkazovali domačini in osebje bolnice v najtežjih trenutkih, je dr. Podkoritnik razmišljal o zapuščini Bolnice Franje v povojnem času:

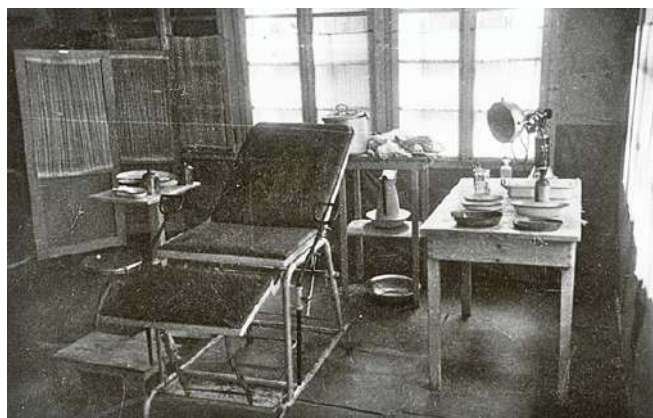
„Tudi po končani vojni se mora ohraniti ta postojanka kot viden dokaz vsem bodočim rodovom, kaj je zmožna ustvariti in kaj ustvarja ljubezen do svobode.“ (cit. v Magajne, 2024)

SVPB Franja je od začetka zime 1943 do maja 1945 delovala blizu vasi Dolenji Novaki pri Cerknem v težko dostopni soteski Pasice. Imenuje se po zdravniku dr. Franji Bojc Bidovec. Zgrajena je bila za zdravljenje ranjencev in težjih bolnikov na območju 9. korpusa slovenske partizanske vojske. Bolnišnica je bila organizirana v več manjših oddelkov v širši okolici. V času delovanja se je v njej zdravilo okoli 1000 borcev in drugih ljudi.

Fotografije FB Partizanska bolnica Franja.

Muzejska postavitve ordinacije v baraki bolnice Franje.
Fotografije M. Hrvatin, 2005.

PARTIZANSKA SANITETA NA SEVERNEM PRIMORSKEM

V oktobru 1944 je bil dr. Podkoritnik demobiliziran in poslan na Severnoprimorsko okrožje, da bi organiziral civilno zdravstvo. Vodil je sanitetni odsek pri PNOO za slovensko Primorje s sedežem v Cerknem. Kot zdravstveni referent v odseku 9. korpusa je vzpostavil sanitetno postajo št. 4. Na Šentviški planoti je ustanovil organizacijo Rdečega križa, ki je prevzela zbiranje materiala (hrane, obvez, žganja za razkuževanje) za bolnišnice.

5. in 6. maja 1945 se je udeležil konference divizijskih in odrednih sanitetnih referentov ter upravnikov bolnišnic, na kateri so obravnavali probleme bolnišnic, sanitete v operativnih enotah, higiene in apotekarstva ter zdravstva nasploh. Konferenca je bila pomembna za nadaljnji razvoj partizanske sanitete na Primorskem (Tavčar, 2025).

Na severnem Primorskem je deloval do 7. maja 1945 oz. do odpoklica SNOS.

GROSUPLJE: DOBRODELNOST POSTANE NAČIN ŽIVLJENJA

Dr. Podkoritnik je bil 9. maja 1945 demobiliziran v osvobojenem Trstu, od koder se je po skoraj treh letih vrnil v Ljubljano, k družini. Že prej se je povezal z Vido Tomšič, ki mu je povedala, da je žena z otroki v stanovanju na Resljevi ulici v Ljubljani.

Sredi maja 1945 se je z družino vrnil na Grosuplje v povsem izropano in razdejano družinsko hišo. Izginil je medicinski instrumentarij, knjižnica in večina pohištva.

Podkoritnikova hiša na Grosupljem, ob Adamičevi cesti, fotografirana v 60. letih.

Po osvoboditvi se je dr. Podkoritnik skupaj z ženo Vero aktivno vključil v razvoj kraja. Opravljal je službo okrajnega zdravnika okoliša Grosuplje ter sanitarnega inšpektorja, zdravnika F.Z.SZS in železniškega zdravnika. Do izgradnje zdravstvenega doma je imel ordinacijo v domači hiši.

Po vojni je bil več let predsednik Rdečega križa. Oba z ženo sta se angažirala pri organizaciji gradnje zdravstvenega doma, vodila tečaje prve pomoči in se zavzela za zdravstveno preventivno asanacijo okoliških vasi. Bil je odposlanec Krajevnega ljudskega odbora Grosuplje, član Okrajnega plenuma in krajevnega odbora OF, predstavnik Socialno zdravstvenega sindikata podružnice Grosuplje, član nadzornega odbora Fiskulturnega društva Grosuplje in član Vaške celice Grosuplje.

Ena prvih sodelavk, pediatriinja dr. Meta Hartman, je o njem povedala:

Zdravstveno varstvo občanov je bilo takrat v rokah enega samega zdravnika; bil je to dr. Podkoritnik, čudovit človek z izjemno ljubeznijo do sočloveka. Ogromno človeških vrlin sem se naučila od njega, predvsem pogleda na stisko človeka. Nič mu ni bilo tuje, sprejemal je vse, kar se mu je zoperstavilo na pot. "Vse to je človeško!" so bile njegove besede v še tako zapleteni situaciji.

KOMUNISTIČNA PARTIJA JUGOSLAVIJE			
ČLANSKA KNJIŽICA			
Št. 335611			
Ime <u>France</u>			
Prezime <u>Podkoritnik</u>			
Je član Komunistične Partije Jugoslavije			
od <u>aprila 1944.</u>			
Sekretar <u>[signature]</u> 16. maja 1949.			
			
ČLANARINA za 1950 leto			
Mesec	Zasluzek	Člona- rina	Sekretar
Januar	7.000	4.50	[signature]
Februar	7.000	4.50	[signature]
Marc	7.000	4.50	[signature]
April	7.000	4.50	[signature]
Maj	7.000	4.50	[signature]
Junij	7.000	4.50	[signature]
Julij	7.000	4.50	[signature]
Av gust	7.000	4.50	[signature]
September	7.000	4.50	[signature]
Oktober	7.000	4.50	[signature]
November	7.000	4.50	[signature]
December	7.000	4.50	[signature]

Član Komunistične partije je postal v aprilu 1944, kar sovpada z njegovim bivanjem v Partizanski bolnici Pavla.

ANKETNI LIST

PRIMEK IN IME

(ilegalno ime)

Leto, kraj in okraj rojstva	1893 v Ljubljani št. 43 prave Leče
Narodnost	Slovenska žene (moža) Slovenska
Državljanstvo (v slučaju spremembe navesti prejšnje državljanstvo)	Jugoslovanska žene (moža) Jugoslovanska
Socialno poreklo	peščak izmed dvorovskih knezovskih stanovnikov
Poklic	občasniki
Stan (oženjen, omožena). Če si ločen, navedi priimek in ime bivše žene (moža)	oženjen
Politična pripadnost žene (moža) in poklic	od l. 1941 vsiljeni članovi O.F. gospodinjica, Jugoslovanska,
Član KPJ (mesec in leto vstopa, partijska organizacija, ki te je sprejela in kdo te je sprejel)	april 1944, S.V.P.B. Paula, sprejel politkomisar Janez Sedelj.
Ali si bil kandidat in koliko časa?	3 tedne
Ali si bil član SKOJ-a in v kateri organizaciji SKOJ-a?	ne od do
Ali si pripadal drugim političnim organizacijam in strankam, katere, kje, kdaj in vzrok izstopa?	Misem bil nekdanji prijatelj organizacije člana Kmetijskega združenja, organizacije, politzem, član R.P. član gosposke družbe. V volilnem distriktu od l. 1908 občine se nisem vključil v frakcijsko članstvo
Delo v masovnih organizacijah (indikati, športna, kulturna društva itd.)	
Partijske funkcije	član
Imaš partijske kazni, zakaj, kdaj in kdo te je kaznoval?	ne
Izobrazba	gimnazija medicinska fakulteta.
Katere jezike obvladaš in koliko?	dobro: Slovenski, Nemški, Madžarski, Italijanski, češki, polski, ruski, srbski.
Ali si obiskoval partijske kurze in sole? Kaj si proučeval in kaj si čital iz marksistične literature?	Ne. Bil sem član (partisan) (Hornbl) Vse literaturu najsem našel v Narodnovojarskih knjižnicah mnogo literature praxe sovrutne vsebine V.K.P.(b)
Ali si prisostvoval partijskim konferencam in kongresom, kdaj in kje?	v Perkhenu na Primorskem
Ali si sodeloval pri partijskem ali drugem tisku in v katerih listih in časopisih?	ne
Ali se baviš z znanstvenim delom?	ne
Ali imaš odlikovanja, spominski znak, pohvale in nagrade, kdaj si jih dobil in od koga?	Ne; Imam od l. 1941 misem dosti, da sem bil nosnik O.F. odznaka Grupa 1 njen blagajnik, eden od voditeljev

Ali si bil v inozemstvu, kje in kdaj? Kako si se preživiljal in kaj si delal?	Da časa mladostnosti oditne brate sem bil obsejan na desmetno leto nato odpeljal v Italijo. V prvi svetovni vojni sem bil vojni ujetnik v Belgiji. Kot študent sem bil v Belgiji in v letih 1918/19. Kot zdravnik na obzvezni kliniki na Dunaju.
Imaš bližnje ali daljne sorodnike v poslanstvih ali diplomatski službi, ali med inozemskimi državljani? Njihovo ime in priimek	nima
Ali si bil zaprt, obsojen, preganjan, kje, kdaj in koliko časa?	Da priobiti domaćih zdravstvenih sem bil 22. 10. 42 aretiran. Kot beluša z domaćim nazivom in metjem bil od italijanske skup. vojske, odpeljan v internacijo. Travnik, obsojen v letih 1943 na domaćar joer in odpeljan v itij. jece Casellanas in Volterro od 28. 1. 44
Kakšno je bilo tvoje zadržanje pred razrednim sovražnikom?	Tokrat in zagorajal sem vedno in povsem sproščeno.
Ali si bil v četniških, domobranskih in drugih sovražnih formacijah in kakšne funkcije si imel?	ne; bil sem njihov močelní nasprotnik
Ali je kdo od tvojih bližnjih sorodnikov sodeloval ali sodeluje v sovražnikovih vrstah?	ne v Italiji mi je znano.
Ali si služil v kaki tuji vojni formaciji?	ne
Ali si služil v stari jugoslovanski vojski, ali si imel čin in kakšen?	Nisem služil niti nisem zaprtil za sporejem v jugoslovanski vojski, niti nisem, da seča ni bil noben prvni, očetovski. Bil sem pri območjih, v italijanski vojski. Nisem služil.
Ali si sodeloval v partizanski borbi in od kdaj?	v borbi nisem sodeloval
Ali si vstopil v partizane po nalogu Partije ali na drug način?	partizani, nisem bil razpuščen iz ječe l. 1944
V katerih odredih in vojnih edinicah si bil?	V 1. divizionski brigadi. Kot zdravnik in v S.V. 9. P. B. 1. batal. upravniki S.V. P. B. 1. divizion. Otkazni zdravnik 1. divizion. Otkazni zdravnik, poliklinični zdravnik za 1. divizionski divizion.
Kakšne funkcije si vršil in kakšen čin si imel?	Cin poručnika
Ali si bil ranjen?	ne
Ali si bil ujet od sovražnika, od koga in koliko časa?	ne
SedANJI odnos do vojne obveznosti	Razrešen vojne službe od oktobra 1944.

Starši	oče	mati
Priimek in ime	Mihail Dragičević	Antoniya Dragičevića
Kraj in leto rojstva	Grubice 18. 4. 1849	Lovrat.
Zaposlitev do l. 1941 in po l. 1941		
Posedujejo nepremičnine, kje in kakšne?		
Stalno bivališče	Muril l. 1921.	Murila l. 1931
Politična pripadnost		
Ali je bil zaprt, preganjan, obsojen in zakaj?		

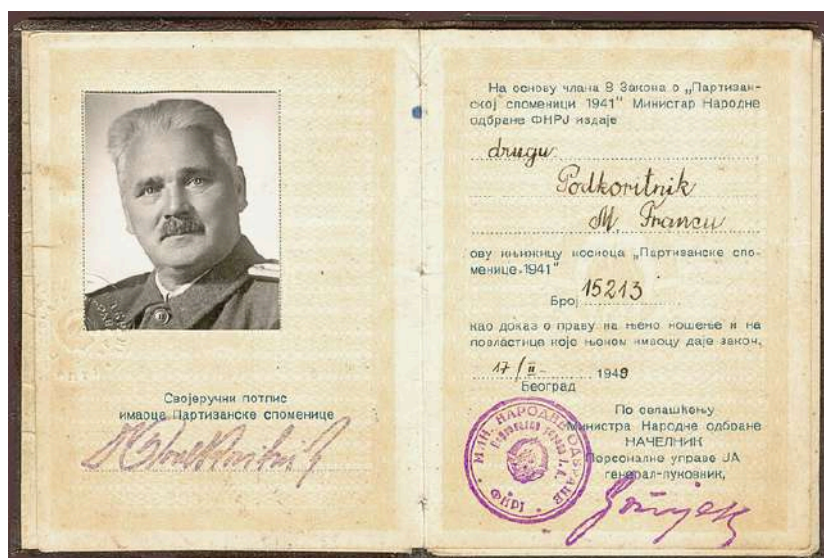
Zaradi aktivnega dela v NOB mu je bil leta 1949 podeljen ugledni naziv nosilca partizanske spomenice 1941, odlikovan pa je bil tudi z dvema medaljama za hrabrost in z medaljo za zasluge za narod (1957).

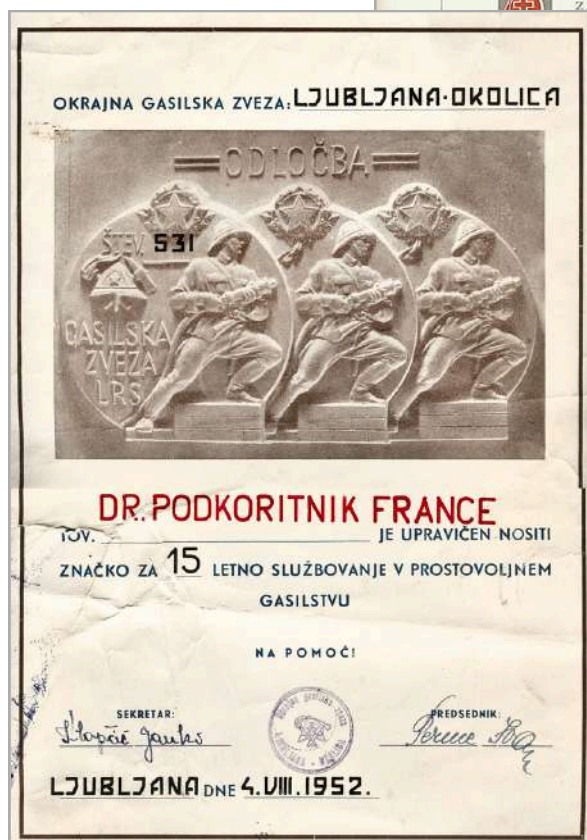
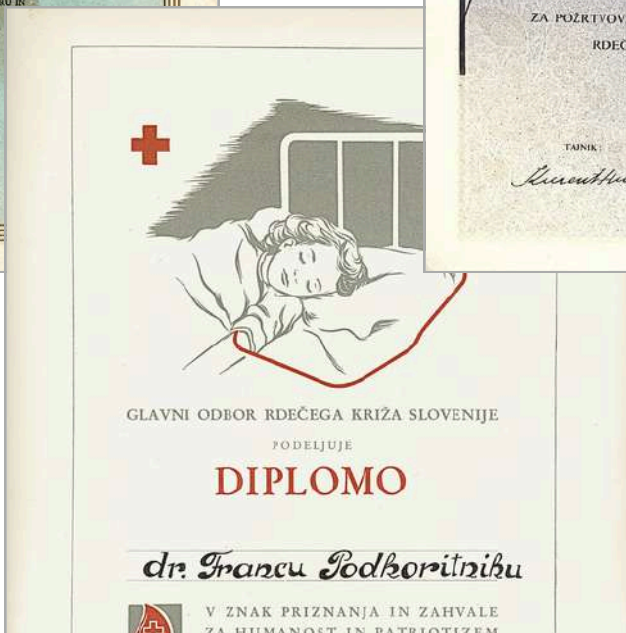
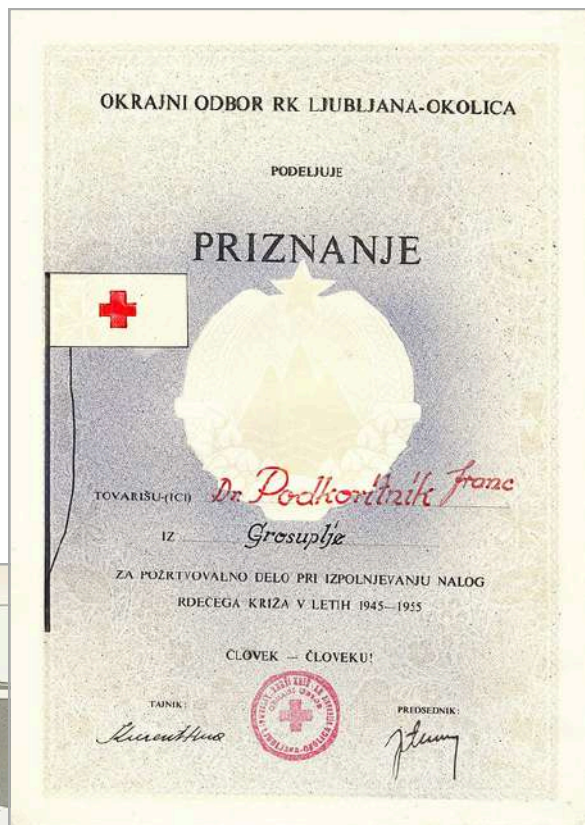
Partizanska spomenica 1941.

Izkaznica nosilca partizanske spomenice.

Odlikovanja za viden prispevek dr. Podkoritnika h gradnji nove domovine.

NA GRIČ PA DAJMO ZDRAVSTVENI DOM

Po drugi svetovni vojni je med prebivalci Grosuplja in okoliških vasi razsajala tuberkuloza.

“Sto vragov, smo sodrigo prepodili, bomo pa še jetiko!” je dejal dr. Podkoritnik, odločen, da se v Grosuplju ustanovi protituberkulozni izolator, nekakšna vmesna ustanova med dispanzerjem in zdraviliščem, kjer bi bolnike z odprto tuberkulozo izolirali in negovali do sprejema v specializirana zdravilišča. Ker so se razmere v zdraviliščih začele izboljševati in je kazalo, da bodo le-ta imela dovolj postelj za tuberkulozne bolnike, se je zdela za Grosuplje bolj smiselna gradnja zdravstvenega doma s protituberkuloznim dispanzerjem.

Prvotna zamisel dr. Podkoritnika je bila, da bi ob zdravstvenem domu, na razgledni točki na Košakovem hribu, zgradili še Dom rdečega križa z reševalno postajo, s predavalnico za žensko mladino in razne tečaje, zdravstveno knjižnico, tudi za ljudstvo, ter stanovanja za sestre in vsaj še za enega zdravnika. Gozd v ozadju pa naj bi spremenili v velik park.

Akcije v zvezi z gradnjo zdravstvenega doma so se začele leta 1951, ko je bil znotraj Okrajnega odbora Rdečega križa Grosuplje imenovan iniciativni odbor za gradnjo protituberkuloznega doma. Koordinacijo sta prevzela dr. Podkoritnik in žena Vera. Gradbeno dovoljenje za gradnjo je bilo izdano že v novembru 1951.

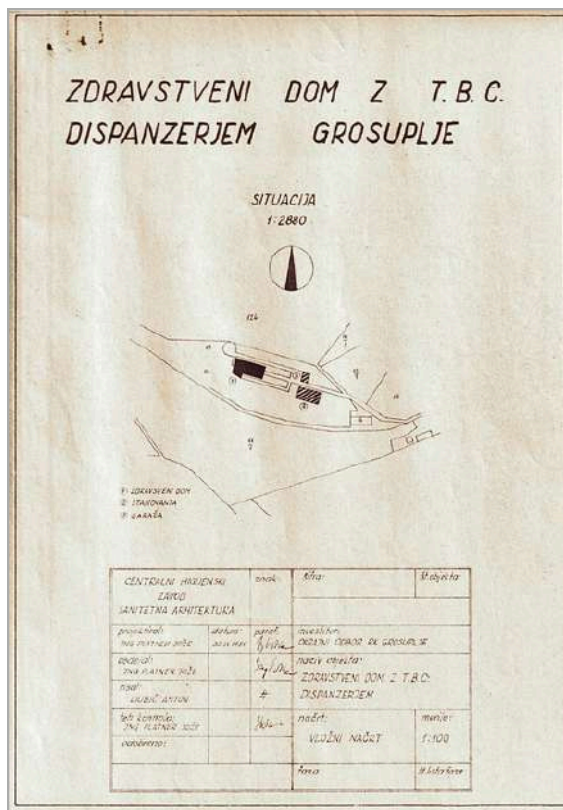
V vseh krajevnih odborih RK v okraju so začeli ozaveščati prebivalce o nevarnostih tuberkuloze in ukrepih proti tej nevarni bolezni. Hkrati so potekale aktivnosti za zbiranje prostovoljnih denarnih prispevkov in materialnih sredstev za gradnjo zdravstvenega doma. Odziv podjetij in prebivalcev je bil izjemen. Kmetje so po svojih močeh darovali les. Ustanovljena je bila delovna brigada, ki je izdelovala opeko v opekarni Boštanj. Nekaj tisoč udarniških ur so po prispevali domačini z izkopom zemljišča, zlaganjem opeke, gašenjem apna, obdelavo lesa, gradnjo dovozne poti, prevozi gradbenega materiala na gradbišče s tovornimi avtomobili in konjsko vprego, sečnjo dreves in drugim.

V imenu iniciativnega odbora za graditev Zdravstvenega doma je dr. Podkoritnik sestavil dopis *"Nabiralna pola za PROTITUBERKULOZNI DOM v Grosupljem v letu 1951"*. Zapisal je:

"Zgraditi moramo ta protituberkulozni dom in sicer v Grosuplju, ki bo služil vsemu okraju. Zato zbiramo vsa sredstva za gradnjo ter se obračamo do vsakega, ki ima čut do trpečega, da prispeva vse, kar zmore, da bo izgrajen protituberkulozni dom."

Ne štedite s pomočjo, bodite veliki v dobrih delih!"

Projektant, arhitekt Jože Platner, je leta 1951 izdelal gradbeni načrt in izrisal optimalno notranjo razporeditev prostorov.

Dr. Podkoritniku je občina oktobra 1954 zaradi zaslug na področju zdravstva in gradnje zdravstvenega doma podelila naziv častnega občana. Plaketa je ročno izdelana in okrašena s cvetličnim motivom.

Udarniško delo domačinov pod okriljem Okrajnega odbora Rdečega križa Grosuplje pri izkopu temeljev leta 1951.
Vse fotografije iz zasebnega arhiva.

Dr. Podkoritnik z ženo na ogledu zadnjih del pred odprtjem Zdravstvenega doma Grosuplje.
Fotografiji posneti 13. februarja 1955; zasebni arhiv.

Za tiste čase moderna zdravstvena ustanova je bila zgrajena leta 1954. V drugi polovici leta 1955 je Zdravstveni dom dobil status samostojnega zavoda. V njem je bila splošna ambulanta s kliničnim laboratorijem, zobna ambulanta in otroški dispanzer, v načrtu je bil tudi dispanzer za nosečnice.

Podelitev priznanja dr. Podkoritniku
pred Zdravstvenim domom.
Fotografija iz zasebnega arhiva.

1. julija 1955 je dr. Podkoritnik postal prvi upravnik in zdravnik v Zdravstvenem domu Grosuplje. Žena Vera je asistirala v njegovi ambulanti in pomagala pri vodenju administrativnih del. Zdravniško službo je opravljal do odhoda v pokoj, 1. marca 1959.

Dr. France Podkoritnik v ordinaciji ZD Grosuplje.
Fotografija iz zasebnega arhiva.

Občinski ljudski odbor
Grosuplje
Opr.št. 517/1-55

Grosuplje, dne 10.10.1955

O D L O Č B A
o nastavitvi državnega uslužbenca.

Na podlagi 95. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih /Uradni list LRŠ, št. 19-89/52/, 9., 19., 29. in 31. člena Zakona o državnih uslužbencih LRŠ /Uradni list LRŠ, št. 12-49/11. do 14. člena Uredbe o nazivih in plačah osebja v zdravstvenih zavodih /Uradni list SLPJ, št. 6-66/54/ na predlog upravnega odbora Zdravstvenega doma Grosuplje

o d l o č a m,

da se nastavi v državni službi tov. dr. Podkoritnik Franc, rojen 16. 7. 1893 v organizacijski enoti Zdravstveni dom Grosuplje, v nazivu zdravnik V. plačilnega razreda s temeljno plačo din 17.200.- in prvina periodična povzročila din 700.-, skupaj temeljna plača din 17.900.- /sedemnajsttisosečdevetsto/.

Uslužbensko razmerje se je pričelo dne 1. julija 1955.

Računovodstvo Zdravstvenega doma Grosuplje bo navedene prejemke predpisalo in izplačevalo v breme ustreznih sredstev ustanove.

U t e m e l j i t e v :

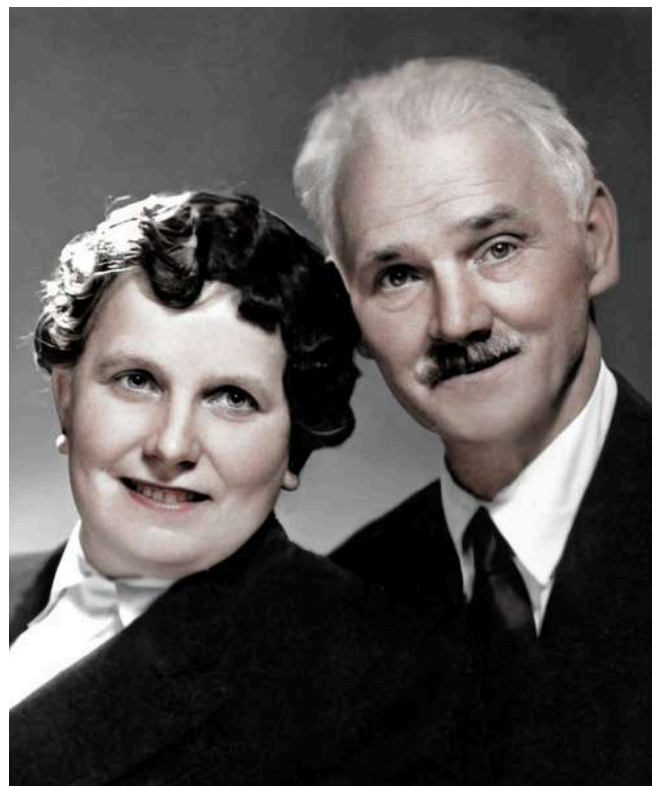
Z odločbe OIO Ljubljana-okolica št. V-42-39/2, z dne 21. junija 1955 je bil tov. dr. Podkoritnik Franc imenovan za upravnika novoustanovljenega Zdravstvenega doma na Grosupljem.

Sart fašizmu ; - svobodo narodu!

Odločbe prejasja:

1. Tov. dr. Podkoritnik Franc,
2. Računovodstvo ZD Grosuplje
3. Uslužbenska mapa
4. Arhiv.

Predsednik
občinskega ljudskega odbora:
Jurešič Anton

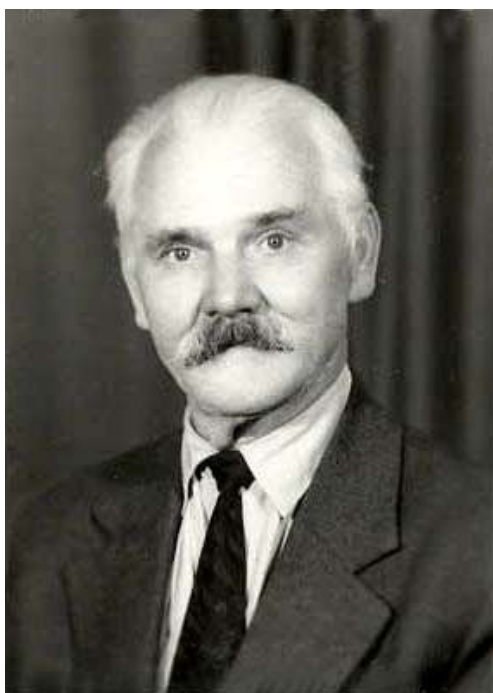
Dr. France in Vera Podkoritnik,
fotografirana 1959-1960.

18. junija 1962, po smrti dr. Podkoritnika, je Občina Grosuplje za njegove zasluge pri gradnji Zdravstvenega doma in razvoju zdravstva v kraju dom poimenovala Zdravstveni dom dr. Franceta Podkoritnika. Na pročelju stavbe je bila do leta 2000 plošča z njegovim imenom.

Za nekatere občinske struje je poimenovanje zdravstvenega doma po partizanskem zdravniku postalo moteče, zato so dom preimenovali, ploščo pa odstranili. Aktivist Združenja borcev za vrednote NOB Grosuplje, gospod Franc Štibernik, si že desetletja prizadeva za vrnitev spominske plošče na Zdravstveni dom (Štibernik, 2022).

Fotografija iz prispevka neznanega časopisa in datuma o odprtju oddelka za fizioterapijo v ZD Grosuplje z omembo, da so ob tej priložnosti ZD Grosuplje poimenovali po pokojnem dr. Podkoritniku, partizanskem zdravniku in prvem upravniku Zdravstvenega doma.

Zadnja fotografija dr. Podkoritnika, posneta 1960-1961.

GLOBOK POKLON ČLOVEKOLJUBU IN IDEALISTU SOCIALISTIČNEGA HUMANIZMA

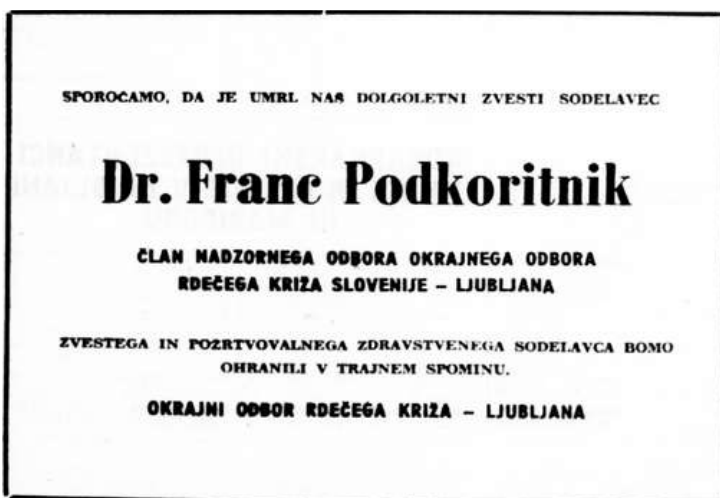

Umrl je 9. januarja 1962
v 69. letu starosti na svojem
domu.

Na njegovo željo so ga
pokopali med soborce na
partizansko pokopališče
na Grosupljem.

Grob na partizanskem pokopališču v Grosuplju.

Osmrtnica v Delu, 12. januarja 1962.

Poslovilni govor Radka Poliča na pogrebu 12. januarja 1962.

Prišel je trenutek, ko moramo njegovi prijatelji in soborci osvobodilnega boja izkazati poslednjo čast in izreči zadnji pozdrav prvoborcu – nosilcu spominskega znaka 1941, članu okrožnega odbora Osvobodilne fronte Grosuplje, častnemu občanu občine Grosuplje, komunistu, zdravniku, državljanu dr. Francetu Podkoritniku.

Toda predvsem državljanu – verujem, da bi tudi Franjo, če bi še lahko posegel v ta naš zadnji pomenek, na tem insistiral – zakaj dr. Podkoritnik je bil predvsem navaden državljan, obenem pa velik in imeniten človek, skrajno dober, čist in pošten in do kraja predan in zvest sin svoje domovine. Funkcije, časti, odlikovanja – kolikor so že prišla po naravi stvari in po zaslugi za njegovo nesebično in neumorno delo za stvar, v katero je veroval, na njegova ramena in prsi, so bila zanj samo nujni spremljevalci človekovih obveznosti do sebe in svojega ljudstva.

Nekoč, leto, dve pred vojno, ko smo lahko že prav natanko in jasno vedeli in spoznali, da ni daleč ura, ko bodo sosedni fašistični zavojevalci planili tudi čez naše meje in nas poskušali upogniti in do kraja pohoditi, je dr. Podkoritnik ob priložnosti v patriotičnem nagovoru v zanosu vzkliknil: "Če bi bilo potrebno, sem pripravljen postati smolnata plamenica in naj me zažgo, da bi me bilo videti po celi naši domovini in še preko njenih meja".

Takrat, priznam, se mi je zdel ta njegov vznesen klic govorniška poteza, ki naj vzbudi pri poslušalcih domoljubna čustva, ki so bila v tistih dneh še kako potrebna in koristna.

Toda kmalu, še prekmalu za tem nas je življenje resnično postavilo na preizkušnjo, ko je moral vsakdo od slovenskih ljudi biti pripravljen, zagoreti kot plamenica od podtaknjene ognja tujega zavojevalca.

In takrat, v tistih usodnih, dramatičnih dneh se je izkazalo, da je grosupeljski zdravnik dr. Podkoritnik resnično in dobesedno pripravljen v boju za svobodo domovine in za pravico do življenja svojega ljudstva tvegati tudi sovražnikovo grmado in na njej zgoreti.

Od tistega sončnega, pomladnega popoldneva 1941. leta, ko sem prišel kot mlad človek in mlad komunist k njemu, zrelemu, ustaljenemu in formiranemu možu in izobražencu se pogovarjat in ga

vabit v osvobodilno fronto, v partizane, v boj proti tujemu zavojevalcu, to je v boj pritlikavca proti velikanu, v boj z golimi rokami proti tankom in letalom, z milijonom in pol Slovencev proti stotim milijonom iz sovražnih dežel, in je brez slehernega premisleka in tehtanja takoj rekel: da, jaz sem zraven, pa do zadnjega trenutka tega neenakega, trdega boja, v njegovih očeh in njegovem zadržanju resnično ni bilo ne strahu ne oklevanja. Da, če bi zagotovo vedel, da bo moral jutri, ko ga bodo zgrabile fašistične roke, ga polile s smolo in ga zažgale, zagoreti kot baklja, bi se mu ne ustavil korak k partizanskemu ranjencu, bi ne odložil poti na sestanek odbora osvobodilne fronte, bi ne zapahnil vrat svoje hiše pred ilegalcem, ki mu je na sledi okupatorjeva policija.

In ko je bila ta težka in človekovih moči že skoraj presegajoča štiriletna borba zmagovito pri kraju, se je partizanski zdravnik Očka vrnil s Primorskega domov, najbrž precej bolj krhek po tegobah in prestanih naporih štirih let, in se mirno, skromno, brez vsakršnih velikih ambicij in zahtev zaradi svojih borbenih zaslug zopet vključil v navadni, vsakdanji življenjski tok kot grosupeljski zdravnik dr. Podkoritnik.

In v tem je bila prva in poglobljena njegova veličina: biti navaden človek, toda prizadevati si biti velik človek, človek z veliko začetnico.

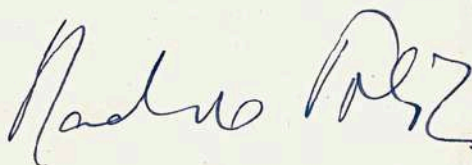
Druga pa, da je bil, kot sem že zapisal v današnjem Delu, večen in neodjenljiv optimist, strastno, skoraj že otroško zaverovan v dobro, lepo in pošteno; predvsem pa z neomajno vero v našega človeka, človeka nasploh.

Takšnega dr. Franceta Podkoritnika bomo seveda njegovi prijatelji in soborci iz prve ure osvobodilnega boja težko pogrešali. Toda kadar se bomo še sešli v njegovi svetli jedilnici z vzneseno, barvito podobo rjovečih levov ob rjovečem morju, ki nam je tudi v tistih dramatičnih dneh in urah pred dvajsetimi leti skupno z njim po svoje vlivala pogum in kalila voljo, pa vem, da bo vselej z nami.

Mi bomo zagotovo, želimo pa, da bi tudi vsi drugi, pa tudi otroci in vsi bodoči rodovi na Grosupljem in okrog njega ohranili v svojih srcih svetel spomin in toplo zahvalo velikemu in svetlemu človeku, zdravniku, državljanu

dr. Francetu Podkoritniku!

Grosuplje, 12.I.1962

Življenje in delo dr. Franceta Podkoritnika je v Zborniku občine Grosuplje (1970) opisal Grosupeljčan, sojetnik v Volterri in dolgoletni tovariš, profesor in dekan Biotehniške fakultete Stane Valentinčič.

DOKTOR FRANJO PODKORITNIK

Bil je revolucionar. Velik in pošten, brezkompromisen in blag, vztrajen in dobrodušen. Ljubil je svoj narod in bil pripravljen zanj žrtvovati vse, tudi življenje. Ljubil je človeka in mu lajšal življenje, njegova skrb za človeka ga je preživela. Bil je idealen oče in mož, zvest prijatelj. Tak je bil dr. France Podkoritnik.

Rodil se je kmečkim staršem 16. julija 1893 v Libojah pri Celju; tam je končal osnovno šolo. Gimnazijo je obiskoval v Celju, ni pa maturiral, ker je bil leta 1914 iz osme gimnazije poklican pod orožje (maturiral je po prvi svetovni vojni v Mariboru). Že takrat so ga avstro-ogrske oblasti imele za p. v. (politsch verdachtig - politično nezanesljiv) in so ga takoj poslali na fronto, in to na rusko fronto. Leto dni kasneje so ga Rusi ujeli pri Zaleščikih. Kot vojni ujetnik je delal po rudnikih in na kmetih. Leta 1918 je zbolel za pegastim legarjem in se po bolezni vrnil maja 1919 v Jugoslavijo.

Po maturi se je vpisal na medicinsko fakulteto v Zagrebu; tam je študiral nekaj časa, nato pa odšel na Poljsko v Krakow in na Jagielonski univerzi leta 1926 promoviral za doktorja splošne medicine.

Kot gimnazijec je bil preporodovec, kot zagrebški medicinec pa triglavan. Po promociji je bil do leta 1930 stažist in nato asistent na kirurški kliniki v Mariboru. Potem je zaradi oslabelega vida odšel za zdravnika splošne prakse v Velenje, od tam pa leta 1933 na Grosuplje, kjer je tudi umrl in je pokopan.

Zrel in v življenju preizkušen ter prekaljen štiridesetletnik je pričel dajati in se razdajati. Grosuplje pa ga je rabilo in sprejelo za svojega, za zmeraj.

Že od mladega naprednih misli, se je vključil v Sokola. Bil mu je dolgo let tudi starosta. Četudi ne še marksist, so njegovi pogledi in nastopi razodevali naprednega duha. Revolucionarna Rusija mu je bila ideal, ki ga je vedno nosil v srcu in prenekaterikrat tudi v javnih nastopih izražal.

Bil je na strani obrambnih taborov, tistega 27. marca leta 1941, ko je narod v Beogradu vrgel nemško orientirano vlado Cvetkovič-Maček, je z mnogimi drugimi Grosupeljčani korakal v manifestacijski povorki skozi vas.

Bil je vnaprej odločen in usmerjen v tisto, kar je prihajalo. Zato ni bilo pri njem potrebno nikakršno prepričevanje in prigovarjanje, brž ko je Komunistična partija organizirala vseljusko Osvobodilno fronto, se ji je priključil. Četudi oče 4 majhnih otrok - poročil se je leta 1930 - je brez pridržka sprejemal tudi tisti del programa OF, ki je narekoval oborožen

upor in odpor. Brez strahu, brez kompromisa. Že od julija 1941 je bil član Krajevnega odbora OF v Grosupljem. V prvem okrožnem odboru OF Grosuplje, ustanovljenem 28. septembra 1941, je imel funkcijo blagajnika okrožja, bil pa je tudi sanitetni referent. Pri vsem tem delu mu je družno pomagala njegova žena Vera.

Dr. Podkoritnik je sodeloval v vsem delu okrožnega odbora OF Grosuplje, vendar sta za njegovo delo in njegov prispevek oboroženi vstaji Grosupeljske doline predvsem značilni dve podobi - podoba organizatorja odhoda borcev na pomoč Slovincem iz spodnjega Posavja, ki so jih Nemci nameravali izseliti iz njihovih domov in pa podoba partizanskega zdravnika.

Bilo je v oktobru 1941, ko je slovensko revolucionarno politično vodstvo določilo, da oborožene partizanske enote preprečijo izseljevanje Slovencev v spodnjem Posavju (Krško, Brežice itd.). Tej akciji se je pridružila tudi partijska organizacija in okrožje OF Grosuplje. Podkoritnikova hiša je postala štab in mobilizacijsko mesto hkrati. Vanjo so prihajali novi borci, ki jih je zdravnik dr. Podkoritnik pregledal in ugotovil njihovo telesno sposobnost. Tu sem je iz tovarne Motvoz in platno in od drugod prihajala oprema, perilo, obleka, čevlji, nahrbtniki - za nove borce. Iz Podkoritnikove hiše so borci odhajali pregledani, opremljeni in seveda z veliko moralno v srcu. V Podkoritnikov dom pa so prihajali tudi razni partijski in oefovski funkcionarji v zvezi z mobilizacijo in po drugih opravkih. Kak teden dni je bil v njegovi hiši izreden promet, prav gotovo so ga opazili italijanski okupatorji, seveda pa tudi njihovi domači zaupniki. Vendar Podkoritnikovi niti enkrat niso rekli, na primer, naj se ta mobilizacija premesti kam drugam, čeprav bi prav gotovo spadala kam drugam in ne ravno v center Grosupljega v hišo člana okrožnega odbora OF.

Samo Vera Podkoritnikova bi morda še lahko vedela za vsa dejanja dr. Podkoritnika v vlogi partizanskega zdravnika. Po dveh poteh jo je izvrševal, oskrboval je partizane z zdravili in zdravil ranjene borce.

Prve dni januarja 1942 je prišel voznik iz Št. Jurja. Tedaj je dr. F. Podkoritnik bil bolan in je voznik peljal Vero Podkoritnikovo in dr. Arka v Medvedjico, kjer je ležal v nogo ranjen prvi sekretar grosupeljskega partijskega okrožja in prvi komandir grosupeljske čete Dolfe Jakhel. Prepozno so utegnili poklicati zdravnika in tako je ta utegnil zgolj ugotoviti plinsko gangreno na stegnu, komandir Dolfe pa je bil že v agoniji in je kmalu izdihnil.

Maja 1942, ko je še divjala janška bitka med 2. grupo odredov in Nemci, je s Police prišel kurir s sporočilom, da so na Blečji vrh prispeli prvi ranjenci iz te bitke. Brez odlaganja je dr. Podkoritnik vzel najnujnejša zdravila in instrumente in z motornim kolesom sem ga peljal k tem ranjencem. Komandir Jože je bil močno ranjen v nogo, partizan z imenom Matiček v oko, tretji je imel prestreljena čreva, za druge se ne spominjam več. Vsem je po svojih močeh nudil zdravniško pomoč.

Ladu Grbcu, ranjenemu v bojih na Pugledu, je tudi dr. Podkoritnik nudil prvo pomoč, preden smo ga poslali v novomeško bolnišnico. Še je bilo primerov, ko so ga klicali k ranjenim partizanom. Nikoli ni odrekal, ni mu bilo težko iti na pot ne ponoči, ne pozimi, kaj šele da bi

se bal posledic. In vendar se mu je črno pisalo zaradi njegovega vsestranskega delovanja v vstaji slovenskega naroda; to ni moglo ostati neopaženo niti navadnemu Zemljanu, kaj šele sovražniku, ki razpolaga z organizirano vohunsko službo. Zaradi zloma noge je ob koncu pomladi leta 1942 ležal v ljubljanski bolnišnici. Tu so ga Italijani aretirali 22. junija, ga najprej poslali v koncentracijsko taborišče v Trevisu, potem pa so ga vrnili nazaj v Ljubljano in ga pred »Tribunale speciale« 22. septembra 1942 obsodili na dosmrtno ječo.

Iz Ljubljane je bil 13. oktobra, tisti dan, ko so likvidirali Natlačena, odpeljan v zapore v Italijo, najprej v Castelfranco (Emilia) in potem v Volterro (Pisa). Vsi, ki smo bili z njim v zaporu, vemo, kako mirno, vzvišeno, samozavestno, vedro in z neomajnim zaupanjem v zmago revolucije je Franjo prenašal tegobe skrajno neprijaznih italijanskih strogih zaporov za ergastolane (dosmrtno obsojene). Nikoli nismo slišali iz njegovih ust besedice obupa ali malodušja, vedno le lepe in bodrilne besede, polne upa v zmago. Ko se je jeseni 1943 sesula Italija in so se zapornikom vrata sama odprla, Franjo ni krenil domov, ampak v partizane, čeravno je imel že pet križev nad seboj, poleg tega pa še opešan vid in začetek naduhe.

V Pivki na Krasu se je 2. februarja 1944 priključil 3. bataljonu Gradnikove brigade. Iz Gradnikove brigade je bil poslan v začasno partizansko bolnišnico v Renčah, nato pa v bolnišnico »Pavla«, kjer je ostal kot zdravnik do julija 1944. Od tedaj do oktobra 1944 je bil upravnik partizanske bolnišnice »Franja«, nato sanitetni referent severnoprimorskega okrožja, od februarja 1945 do konca vojne pa sanitetni referent NOO za Slovensko primorje. 9. maja 1945 je bil demobiliziran in je na lastno željo odšel na Grosuplje. Tako njegova zdravniška partizanska kariera, kot tudi njegov odnos do tovarišev - pač tak kot je vedno bil - se najbolje kaže v partizanskem imenu, ki so mu ga dali: Očka.

Vrnil se je torej domov. Po več kot enoletnem pionirskem aktivističnem delu na Grosupljem, po skoraj 20 mesecih težke ječe, ki jo je, obsojen na dosmrtno ječo, prestajal v raznih italijanskih zaporih, po 15 mesecih partizanovanja na težkem terenu Notranjske z več kot petimi križi na ramenih, bolan. Ne bi bilo prav in tudi ne bi bilo vse povedano o njem, če ne bi resnici na ljubo zapisali, da ga domači kraj ni sprejel tako, kot gre heroju in borcu, celo niti tako ne, kot gre dobremu tovarišu in človeku. Dobival je razna in številna polena pod noge, od tistih, od katerih bi najmanj pričakovali. Od lokalnih oblastnih in partijskih organov. Vendar Franjo je bil udarcev vaje in ne bi bilo v skladu z njegovim značajem, če bi odnehal.

Čeravno vedno slabšega zdravja, je sedaj svoje zadnje moči obrnil na svoje strokovno področje, v zdravstvo, predvsem v izgradnjo zdravstvenega doma. Njegovi naporji so bili kronani z uspehom, ko je bil leta 1954 odprt Grosupeljski zdravstveni dom, na najlepši razgledni točki vse doline, na Košakovem hribu. V čast snovatelju in glavnemu poborniku je dom dobil ime »Zdravstveni dom dr. Franceta Podkoritnika«.

Snovanje in delo dr. Podkoritnika je pretrgala šele prezgodnja smrt, ko je komaj pri 68 letih, utrujen od težkega življenja, ki mu je darovalo dve celi vojni, umrl 9. januarja 1962 in smo ga pokopali na staro pokopališče v Grosupljem tako, kot gre dragemu bojnemu tovarišu, nosilcu partizanske Spomenice 1941.

ŠE POMNIJO TOVARIŠI

Biografija dr. Franceta Podkoritnika je impresivna. Rojen v Avstro-Ogrski monarhiji, šolan v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, delovno aktiven v Kraljevini Jugoslaviji ter z dobrimi deli radodaren v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. Vmes epizode hudih preizkušenj: grozote dveh svetovnih vojn, rusko vojno ujetništvo, trije italijanski zapori, tvegano delo v partizanski saniteti ... Je kdaj pričakoval dodatek za delo v nevarnih razmerah, ali plačilo za nadurno delo, za nočno delo ali stalno pripravljenost? Je kdaj tarnal nad izgorelostjo in preobremenjenostjo? Pa vendar je v še tako kritičnih trenutkih, ki jih ni bilo malo, vedno z optimizmom zrl v prihodnost. Biografija, vredna preizpraševanja - o včasih namišljenih travmah in frustracijah naših dni, o našem jadikovanju nad pomanjkanjem časa, o nerganju zoper malenkosti.

Po več kot 60 letih je spomin nanj obudil tudi kraj. ZZB NOV Grosuplje je na pobudo Franca Štibernika 6. maja 2025, na 80. obletnico osvoboditve Grosuplja, v Kulturnem domu pripravila okroglo mizo o njegovem življenju in prispevku k razvoju zdravstva v povojnem obdobju.

S polno podporo navzočih je ZZB NOV Grosuplje na Krajevno skupnost in občinski svet naslovila pobudo o ponovni namestitvi spominske plošče na pročelje Zdravstvenega doma Grosuplje, ki je bila leta 2000 brez pojasnila odstranjena.

Na njej naj bi pisalo:

V SPOMIN NA ZDRAVNIKA FRANCETA
PODKORITNIKA, ZASLUŽNEGA ZA RAZVOJ
ZDRAVSTVA IN IZGRADNJO PRVEGA
ZDRAVSTVENEGA DOMA GROSUPLJE .

Okrogla miza o dr. Francetu Podkoritniku v grosupeljskem Kulturnem domu. Fotografije FB ZZB NOV Grosuplje. 56

Okrogla miza o dr. Francetu Podkoritniku v grosupeljskem Kulturnem domu. Fotografija FB ZZB NOV Grosuplje.

Živ spomin na dr. Franceta Podkoritnika

Krajevna organizacija Združenja borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Grosuplje je 6. maja 2025, na 80. obletnico osvoboditve Grosupljega, v grosupeljskem Kulturnem domu organizirala pogovor o dr. Francetu Podkoritniku (1893–1962), zdravniku, ki je tako močno zaznamoval javno zdravstvo v Grosupljem in njegovi širši okolici, da številni starejši prebivalke in prebivalci tega območja grosupeljski zdravstveni dom ter zdravstveno dejavnost in delovanje Rdečega križa v teh krajih še desetletja po njegovi smrti povezujemo z njim in njegovim imenom. Življenje in delo dr. Podkoritnika so številčnemu občinstvu predstavili njegova vnukinja Mojca Hrvatina, Franc Štibernik, Jakob Müller, Marija Samec in Drago Samec.

V kmečki družini iz Liboj pri Celju rojeni France Podkoritnik je medicino študiral v Krakovu na Poljskem in se kot kirurški asistent zaposlil v mariborski bol-

nišnici, leta 1933 pa je postal banovinski zdravnik v Grosupljem. Njegovo delo je prekinila II. sv. vojna. Zaradi aktivnega sodelovanja z Osvobodilno fronto so ga

leta 1942 italijanske oblasti obsodile na dosmrtno ječo, ki jo je prestajal v italijanskih zaporih, od koder se je vrnil januarja 1944. Takoj se je pridružil partizanom in do osvoboditve delal v partizanski saniteti. Najprej v partizanski bolnici Renče, marca 1944 pa je odšel v bolnico Pavla nad Idrijo, kjer je vodil po njem imenovano Očkovo postojanko. Poleti istega leta je začasnno prevzel vodenje bolnice Franja, zatem pa se je vključil v delo civilne sanitetne službe in postal vodja sanitetnega odseka pri Pokrajinskem narodnoosvobodilnem odboru za slovensko Primorje s sedežem v Cerknem.

Po osvoboditvi se je vrnil v Grosuplje, kjer je na novo organiziral zdravstveno službo. Bil je tudi glavni pobudnik za gradnjo zdravstvenega doma v Grosupljem. Vztrajno in požrtvovalno si je prizadeval za skupno dobro in dobro vsakogar, ki je pri njem iskal pomoč. Z zaupanjem v solidarnost, s strokovnostjo, spoštljivi-

vostjo in dobrodušnostjo se je priljubil prebivalstvu in tej izjemni priljubljenosti gre pripisati zasluge za to, da je z udarniškim delom in prostovoljnimi prispevki v denarju in materialu po načrtih arhitekta ing. Jožeta Platnerja začela nastajati zgradba, ki niti po dobrih sedemdesetih letih ni izgubila svežine. Ker je dr. Podkoritnik zaradi razširjenosti tuberkuloznih obolenj sprva imel v načrtu protituberkulozni izolator, je bila za gradnjo izbrana lokacija na obrobju smrekovega gozda na Košakovem hribu. Namesto izolatorja so zgradili sodoben zdravstveni dom s protituberkulozno ambulanto, zobno ambulanto, ambulanto za ženske in otroke, z oddelkom za fizioterapijo ... Dr. Podkoritnik je s svojo ženo Vero, medicinsko asistentko, vodil tečaje prve pomoči, skupaj sta v okviru Rdečega križa takoj po vojni vodila humanitarne akcije v grosupeljskem okraju, s katerimi so lajšali stiske revnega prebivalstva, in si

prizadevala za vzpostavitev široke mreže krvodajalstva.

Občina Grosuplje je po smrti dr. Podkoritnika januarja 1962 v znak zahvale za njegove zasluge za razvoj javnega zdravstva v Grosupljem zdravstveni dom poimenovala po njem. Leta 2000 je večina v občinskem svetu dosegla preimenovanje zdravstvenega doma v Zdravstveni dom Grosuplje in plošča z imenom dr. Podkoritnika je izginila z njegovega pročelja. Udeleženci in udeleženci pogovora o delu dr. Podkoritnika smo podprli večkrat javno izrečeno zahtevo, da se zdravstvenemu domu vrne ime iz leta 1962, ob vhodu vanj pa ponovno namesti spominsko ploščo, ki bo ohranjala spomin na človeka, ki je svoje življenje posvetil razvoju zdravstva in zdravljenju tudi v najnevarnejših okoliščinah.

Krajevna organizacija ZB Grosuplje

Literatura

- Brus, E. 2025: Pozabljeni junaki iz Bolnišnice Pavle. Bunkerji v Bolnišnici Pavla, 3. del. Pozdrav pomladi. Društvo vojnih invalidov Severne Primorske, str. 14-16.
- Derganc, F. 1983: Kirurško delo v bolnici "Franja" od septembra 1944 do maja 1945. Partizanska bolnišnica "Franja", str. 260-261. Mestni muzej Idrija.
- Hrvatín, M. 2010: Po sledih dr. Franceta Podkoritnika. Zasebni arhiv, neobjavljeno.
- Hrvatín, M., Šon, B. 2021: Rodbina Podkoritnik, 1707-2021. Zasebni arhiv, neobjavljeno.
- I campi fascisti: Dostopno na: <https://www.campifascisti.it/index.php>. in https://www.campifascisti.it/scheda_campo.php?id_campo=316. 22. 11. 2025.
- Jerina Lah, P. 1994: Partizanska bolnišnica Pavla v Trnovskem gozdu. Društvo piscev zgodovine NOB Slovenije, str. 112-113. Ljubljana.
- Magajne, M. (ur.). 2024: Franja – spomin in opomin, str. 111. Mestni muzej Idrija. Idrija.
- Mikuž, M. 1967: Oris partizanske sanitete na Slovenskem. Borec, str. 258-259. Ljubljana.
- Partizanska bolnica Franja. FB. <https://www.facebook.com/search/top?q=partizanska%20bolnica%20franja>. 9. 5. 2025.
- Portal Kamra, Mestna knjižnica Grosuplje. <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/kulturni-dom/>. 17. 5. 2025.
- Portal Stare razglednice. <https://www.starerazglednice.si/post/668820871950090240/sanatorij-%C5%A1lajmerjev-dom-sanatorij-%C5%A1lajmarjev-dom>. 19. 5. 2025.
- Soban, D., Ruprecht, J. 2006: UNESCO - za varstvo zgodovine vojne medicine v Sloveniji. Zdravstveni vestnik, str. 186. Ljubljana.
- Štibernik, F. 2022: Dr. Franc Podkoritnik – predvojni, medvojni in povojni grosupeljski zdravnik. Revija Svobodna beseda. casopis_SB-78-april-2022-WEB-1.pdf. svobodna beseda.si. 11. 11. 2024.
- Tavčar, L. 2025: Partizanski zdravnik dr. Franc Podkoritnik - Očka. Pozdrav pomladi. Društvo vojnih invalidov Severne Primorske, str. 11-13.
- Valentinčič, S. 1970: Doktor Franjo Podkoritnik. Zbornik občine Grosuplje 2, str. 15-18. Ž Grosuplje.